

Tant Grön hänger på museum

KULTUR. Christina Hedman-Jaakkola är glad över Robert Hancocks målning Tant Grön som Rauli Lehtinen donerat till Ålands konstmuseum.

Målningen ingår i den nya basutställningen som öppnas i veckan. I utställningen visas konst från museets samlingar och också en del alldeles nya konstverk av unga konstnärer.

SIDAN 8

ÄRENDEHÄRVAN PÅ LANDSKAPET

Landskapsläkaren har fått varning

Fler försenade ärenden på kommande

NYHETER. Landskapsläkare **Birger Sandell** har nyligen fått en varning – skriftlig anmärkning – för att han slarvat bort handlingar i en mängd ärenden. Varningen gavs av hans överordnade, socialchef **Carina Strand** som berättar att landskapsläkaren ägnat tid åt att försöka hitta handlingarna i sitt arbetsrum, men åtminstone än så länge inte lyckats lokalisera dem.

– Sedan sju månader tillbaka har jag regelbundna möten varje månad med landskapsläkaren när vi reder upp allt gammalt. Vi har börjat med de äldsta ärendena från 1992 och gått igenom dem tillsammans för att få dem avskrivna, berättar hon.

Inom kort kommer de sista eftersläpan-

de ärendena från landskapsläkaren upp på bordet – ärenden från 2005-07.

Problemet har varit känt under många år, vittnar **Harriet Lindeman**, tidigare ansvarig minister, om.

– Jag har diskuterat saken många gånger med både Birger och de dåvarande socialcheferna. Efter varje omgång kom en mängd ärenden upp för avgörande. Men vi hann tydligen aldrig till botten.

Den ytterst ansvariga tjänstemannen är förvaltningschef **Arne Selander**.

– Det här är ett extremfall men det ska inte vara så här. Det är oacceptabelt.

SIDORNA 4-5

Här hittas giftig asfalt

NYHETER. Man kan tydligt se de giftiga klumparna med stenkolstjära i asfaltshögen som landskapet förvarar i Lemland Vessingsboda utan miljötillstånd. Det visade sig när Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet gjorde en granskning av området igår. Stenkolen är dock inte farlig så länge den inte hettas upp, och nu ska tjärhalterna i högen kontrolleras.

SIDAN 3

Gammal asfalt. Miljöskyddsinspektör Erica Sjöström hittade lätt klumpar av den gamla giftiga asfalten.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Viktig nämnd säger ja till Lissabon

NYHETER. Självstyrelsepolitiska nämnden antog igår sitt utlåtande till lagutskottet om Lissabonfördraget. Ledamöter från Liberalerna, Centern, Frisinnad samverkan och Socialdemokraterna har röstat ja, medan Obunden samling och Ålands framtid står fast vid sitt nej. Omröstningen slutade 6–2.

SIDAN 3

Granskog fåordig om avhoppet

SPORT. Thomas Lundberg, tillförordnad ordförande i IFK Mariehamn Ab, menar att **Mikael Granskogs** beslut att med omedelbar verkan lämna sin post som styrelseordförande kom som en total överraskning för styrelsen. Granskog själv är fåordig om avhoppet och vill få distans till sitt beslut innan han kommenterar det desto mer.

SIDAN 15

Orientering och markering. För synskadade finns en teknikkäpp som hjälper vid promenader och bedömning av underlag. Viva Holm (till höger) från Ålands synskadeförening demonstrerar hur den fungerar. Carina Willberg från förbundet Finlands svenska synskadade visar hur en markeringskäpp hålls. Foto: JONAS EDSVIK

Käppen som visar vägen

REPORTAGE. En vit käpp är en bekant symbol. Imorgon firas Vita käppens dag inom hela den internationella synskaderörelsen.

Men en vit käpp är inte bara en symbol, den är också ett redskap för synskadade som vill orientera sig i bekanta omgivning. **Carina Willberg** från

Förbundet Finlands svenska synskadade berättar om de olika käppalternativen och hur de används.

Även på Åland firas Vita käppens dag genom att visa på hinder som finns för synskadade i centrala Mariehamn.

SIDAN 10

familjen 7

Maj-Britt Törnberg har gjort en häftig resa. Möt henne i Pratstunden.

barsidan 13

Barsidan visar teckningar på drömyrken.

folk 20

"I somras var det tryck."

DAGENS ÅLÄNNING SANDRA ERIKSSON.

åland 24 ikväll

Sportmagasinet berättar om VASC och NGD inför helgens innebandymatcher.

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

” 25 havsörnar har dött i kollision med vindkraftverken på norska Smöla. I en opublicerad rapport rekommenderar en expert från Bernkonventionen att anläggningen stängs eller stängs av under delar av året.

MILJÖAKTUELLT

Tänk baklänges och nå framåt

Ett effektivt sätt att nå sitt mål är att tänka från andra hållet.

Det tycker kommunförbundet och Agenda 21 som tillsammans vill uppmuntra de åländska kommunerna att tänka framåt – baklänges.

Ålandskommunförbundarrangerar tillsammans med Agenda 21 och dess projekt Knuff – kommunala nyckeltal och utbildning för framtiden – ett seminarium 22 oktober i Ålandica.

– Vi utgår från ett baklängestänk. Vi vill att deltagarna skapar en vision funderar på var de vill vara år 2016 och sedan arbetar utifrån det, säger **Lotta Jakobsson** vid Agenda 21.

Seminarieriktas sig till representanter från de åländska kommunerna, alltifrån kommunens anställda och förtroendevalda till engagerade invånare. Tanken är att sätta upp en rimlig målsättning för hur kommunen kan bli mer hållbar och vart man vill nå om sju år.

– Att tänka baklänges förenklar processen. Tittar man mot 2016 kan man fundera på hur långt man måste ha kommit 2015 och fortsätta så fram till i dag. Då vet man till slut vad som behöver göras nu, säger **Chris-**

tian Pleijel som fungerar som moderater under konferensen.

– Diskussionen blir friare och man riskerar inte att fastna i dagens problem på samma sätt, säger Jakobsson.

Söker fler

Svenska miljöorganisationen ”Det naturliga steget” har länge tänkt baklänges och också föreläst om det på Åland tidigare. Det här är dock första gången en hel baklängeskonferens arrangeras i landskapet.

– Intresset är ganska bra, men vi vill ha fler deltagare. Och vi hoppas att kommunerna skickar flera stycken och inte bara en enda representant som ensam måste bära med sig buskapet hem, säger Pleijel.

Förmiddagen ägnas åt korta föreläsningar med talare från Sverige, Finland och Åland. Alla utgår från hur energi, avfall, människa och ekonomi utvecklats om sju år.

– På eftermiddagen jobbar vi med grupparbeten där man får se på vad man har för visioner och vad man kan sätta igång med redan nu, säger Lotta Jakobsson.

Hur ska arbetet följas upp?

– Vi har ett år kvar på projektet Knuff, och under den tiden

För hållbarhet. Christian Pleijel och Lotta Jakobsson är två av dem som står bakom baklängeskonferensen. Målet är att göra de åländska kommunerna mer hållbara.

fortsätter vi följa arbetet genom bland annat några pilotkommuner vi har redan nu. Men förhoppningsvis blir

kongressen lyckad och något som återkommer varje år, säger Jakobsson.

Anmälningarna till bak-

längesseminariet tas emot av kommunförbundet via hemsidan www.merkunskap.com senast i dag, onsdag.

Text & foto:
MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Fyra delar Right Livelihood-priset

STOCKHOLM. Kamp för Kongos regnskogar, globalt fredsarbete och ett halvt sekels arbete med att behandla förlossnings-skadade kvinnor i Etiopien belönas med årets Right Livelihood-pris.

Hederspriset går till den kanadensiske miljöengagerade forskaren **David Suzuki**.

Biologen **René Ngongo** prisas för att han drivit på för att skydda regnskogarna i hemlandet Kongo-Kinshasa. De anses globalt näst viktigast efter Amazonas och hotas allvarligt efter två inbördeskrig och omfattande skogsskövling.

Ngongo dokumenterade den skogsskövling och olagliga gruvbrytning som pågick under inbördeskrigen, fakta som sedan nådde FN:s säkerhetsråd.

– Han har fått många hot för sitt arbete, och jag hoppas priset ska bidra till att han är lite säkrare i framtiden, säger **Ole von Uexkull**, vd för stiftelsen Right Livelihood-priset.

Kamp mot kärnvapen

Nyzeeländaren **Alyn Ware** har länge arbetat nationellt och globalt mot kärnvapen och för fred. Han har bland annat fungerat som FN-koordinator för det så kallade

World Court Project på 1990-talet.

– Han nådde en konkret framgång när projektet fick FN:s generalförsamling att fråga Internationella domstolen i Haag om kärnvapen är lagliga. Domstolen slog fast att kärnvapen är olagliga och det är nu en del av folkrätten, säger Ole von Uexkull.

Ware verkar för en global kärnvapenkonvention. Den stöds av 125 länder i FN:s generalförsamling, men förslaget blockeras i Säkerhetsrådet.

Svåra förlossningsskador

Australiska gynekologen **Catherine Hamlin** har i 50 år ar-

betat som förlossningsläkare i Etiopien. Hon var först med att operera unga kvinnor som skadats svårt vid ofta mycket långdragna förlossningar. Många barn dör då och kvinnorna drabbas av fistlar, hålrum i underlivet som gör att de inte kan hålla urin och avföring.

Hamlin grundade 1974 Fistula hospital i Addis Abeba och ytterligare fem regionala sjukhus finns i dag för sådana operationer. Hittills har över 30000 kvinnor behandlats utan kostnad.

– Kvinnorna drabbas av inkontinens och hemska infektioner. Det är väldigt skambelagt och kvinnorna

Fakta/Right Livelihood-priset

Right Livelihood-priset instiftades 1980 av den svensk-tyske filatelisten **Jakob von Uexkull** ”för att hedra och stödja praktiska lösningar på världens mest akuta problem”.

Han försökte först intressera Nobelstiftelsen för idén, men fick nej. Då finansierade han själv priset genom att sälja en värdefull frimärkssamling. Fonden har sedermera utökats med privata donationer.

Vem som helst får nominera pristagare som utses av en internationell jury på cirka tio personer.

Priset går främst till personer och organisationer som verkar för social rättvisa, mänskliga rättigheter samt med freds- och miljöarbete. I år får tre pristagare 50.000 euro var. Prisutdelningen äger rum den 4 december i Sveriges riksdag. (FNB-TT)

förlorar sin sociala status, säger Ole von Uexkull.

Årets hederspris går till den miljöengagerade kanadensiske genetikern **David Suzuki**, känd radio- och tv-personlighet i Kanada. Han är mycket kritisk mot sin re-

gering för att den skrivit på Kyotoavtalet, men inte följer det.

Pristagarna, utom hederspristagaren, får ta emot 50000 euro var. Priset delas ut i riksdagen den 4 december i år. (FNB-TT)

KÖKSLÖSNINGAR...

Se ditt kök med andra ögon...

Inredaren och programledaren Mija Kinning hjälper dig hitta inspiration till nya idéer, originella materialval och intressanta kökslösningar. Marbodals köksexperten ger handfasta tips, goda råd och berättar om do's and don'ts när man bygger ett nytt kök.

Marbodal®

Välkommen till Byggvaruhuset söndagen den 25 oktober kl 12.00 eller 15.00!

OBS! Begränsat antal platser. Anmälan senast torsdag 22/10 per tel 28 011 eller e-post info@byggvaruhuset.ax. Ange namn och tidpunkt

BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvaruhuset.ax

I onsdags förra veckan berättade Nya Åland att tjänsten utannonserades för åtta månader sedan, men att ingen hänt.

Tjänst som trafik konsulent tillsätts ej

■Tjänsten som trafiksäkerhetskonsulent kommer inte att tillsättas, har landskapsregeringen beslutat. Nyan skrev förra veckan om en av de sökande som tycker att rekryteringen dragit ut på tiden alltför mycket.

Trafikavdelningens chef **Niklas Karlman** säger till Ålands Radio att en tjänsteman inom förvaltningen istället kommer att ta hand om trafiksäkerhetsfrågorna efter en omplacering. När tjänsten utannonserades i januari och sedan en gång till under våren fanns drygt 20 sökande till posten.

Till konsulentens arbetsuppgifter hör ansvaret för att utbilda skolskjutsförare och att informera allmänheten och i synnerhet skolelever om allt som har med trafiksäkerhet att göra. (ak)

Vaccinet dröjer mot svininfluensa

■Finland har fått sitt första parti av vaccin mot den nya influensan A (H1N1), så kallad svininfluensa. Totalt har 170.000 doser beställts varav 35.000 anlänt och som bäst fördelas till hälsocentralerna. Varje vecka kommer mer vaccin till Finland.

Det är dock ännu oklart när vaccinet når Åland, säger **Birgitta Hermans**, klinikchef vid Ålands hälso- och sjukvård.

Hon meddelar dock att det vanliga säsongsvaccinet nu anlänt vilket är avgiftsfritt och framför allt riktar sig till över 65 år samt riksgupper och små barn som är 6-35 månader gamla. (mt)

Ny stor nämnd i Kumlinge

■**KUMLINGE.** Skol- och biblioteksnämnden i Kumlinge tar från och med årsskiftet över även över kulturärenden i kommunen. Nämnden byter också namn till bildningsnämnden. Tidigare har näringslivsnämnden handhaft kulturen eftersom kultur och kommersiella satsningar ofta gått hand i hand, berättar kommundirektör **Jim Eriksson**.

–Men nu vill vi ha alla bildningschefens områden inom bildningsnämnden.

I och med att Brändös och Kumlinges gemensamma skoldirektör **Marjut Fagerlund** gick i pension avslutades samarbetet om tjänsten mellan kommunerna. Kumlinge skolas rektor **Kaj Törnroos** blev istället bildningschef med även skoldirektörens uppgifter på sitt bord.

Bildningsnämnden har således skolförvaltningen, Kumlinge skola, biblioteket, kulturen, ungdom, idrott, fritid samt Medis inom sitt ansvarsområde. (ns)

Mängder av tjärkol i Lemlandshög

I går gjorde Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet en granskning av området i Lemland där landskapet förvarar gammal asfalt utan nödvändigt miljötillstånd.

–Vi gör ingen ytterligare bedömning i det här fallet utan kontrollerar tjärhalterna i högen, men det finns alltid en miljörisk, säger **Erica Sjöström** vid ÅMHM.

Man kan tydligt se de giftiga stenkolsklumparna i asfaltshögen i Lemland Vessingsboda. En lätt tjärlukt känns fortfarande och man känner igen dem på den glansiga tjäran. Klumparna är runda eftersom man förr hällde oljan på natursten medan den idag blandas med krossgrus.

Erica Sjöström, miljöskyddsinspektör på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ÅMHM, var i går på plats för att göra en bedömning av området. Hon kunde konstatera att högen innehåller stenkol och baserat på hennes inspektionsberättelse ska nu beslut tas om vilka tillsynsåtgärder som ska göras.

Landskapets miljöingenjör **Mona Kårebring-Olsson** tycker att proverna borde ha tagits redan när asfalten först bröts upp.

–Vägavdelningen borde kanske införa sådana rutiner, säger Kårebring-Olsson.

Enligt vägingenjör **Stig Jansson** togs ett sådant beslut redan när tjärkolen upptäcktes 2007. Men oftast räcker det att med blotta ögat leta efter tjärkolen menar han.

–Är vi 100 procent säkra på att det inte finns någon tjärkol är det onödigt att skicka iväg för provtagning, säger Stig Jansson.

–Och är det väg som lagts nytt efter 1970-talet behöver den ju inte kontrolleras alls,

tillägger projektingenjör **Lars Rögård**.

Ofarlig

Stenkolen är inte farlig så länge den inte hettas upp. **Erica Sjöström** noterar ändå att det finns sankmark i närheten av högen, men om tjäran kan rinna ut i vattnet eller om det kan vara farligt att plocka svamp i området vill hon inte säga.

–Vi gör ingen ytterligare bedömning i det här fallet utan kontrollerar tjärhalterna i högen, säger Sjöström. Men det finns alltid en miljörisk, och lättflyktiga molekyler flyger ju ut i luften.

Hon menar att man får använda sunt förnuft och tänka efter hur nära vilken avfallsstation som helst man skulle vilja plocka svamp.

Asfalt får mellanlagras tre år om den ska återvinnas, ska den deponeras får högarna stå endast ett år. Återvinnandet av asfalt var från början tänkt som en miljöåtgärd. I stället ledde det till att arbetare utsattes för cancerframkallande ångor.

–Det är skillnad på återvinning och återvinning, gör man fel kan det i stället bli värre, säger Sjöström.

Nu måste trafikavdelningens tjänstemän ansöka om miljötillstånd för asfaltupplaget i Vessingsboda. Men Stig Jansons klara åsikt är fortfarande att högen inte är farlig.

–Tanken var aldrig att den skulle hettas upp, utan kallåtervinnas, säger han. Vi skulle föra massorna till Rafaels som har miljötillstånd.

Senast den 30 november ska ansökan vara inne om ärendet inte ska gå direkt till åklagare.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax

Foto: **ERKKI SANTAMALA**
erkki.santamala@nyan.ax

På tjärhögen. Lars Rögård, Mona Kårebring-Olsson, Erica Sjöström och Stig Jansson diskuterar hur trafikavdelningen tänkte när de inte sökte miljöskydd för upplaget.

Tung nämnd säger ja till Lissabonfördraget

En kompromiss. Så kan man beteckna självstyrelsepolitiska nämndens utlåtande om Lissabonfördraget.

Sex av åtta ledamöter röstar för ett ja men anser också att landskapsregeringen "med kraft" ska återuppta förhandlingarna med den finländska regeringen om det åländska inflytandet i EU.

Självstyrelsepolitiska nämnden blev under gårdagen färdig med sitt utlåtande till lagutskottet om Lissabonfördraget. Ledamöter från Liberalerna, Centern, Frisinnad samverkan och Socialdemokraterna har röstat ja, medan Obunden samling och Ålands framtid står fast vid sitt nej.

I den 17 sidor långa skrivelsen redogörs bland annat för hur andra regionala parlament i EU har löst frågan om representation i EU-parlamentet. Nämnden anser att Ålands krav på representation i EU-parlamentet är berättigat. Så länge denna rätt inte erkänts av EU borde landskapsregeringen ar-

beta för en inomstatlig lösning med en egen valkrets.

Nämnden föreslår också att lagutskottet ska foga flera andra klämmor till sitt utlåtande. Landskapsregeringen ska ta initiativ till diskussioner med statsrådet om en ändring av självstyrelselagen så att de åländska ministrarna ska ges rätt att delta i ministerrådets möten, menar nämnden.

Man konstaterar vidare att Finlands ratificering av Lissabonfördraget gäller också Åland. Träder Lissabonfördraget i kraft utan lagtingets bifall kan Finlands ratificering få konsekvenser som står i strid med självstyrelselagen.

6 mot 2

Nämnden förordar bifall till Lissabonfördraget. Omröstningen slutade 6–2. Bakom majoritetsbeslutet stod ordförande **Roger Nordlund** (C), **Gunnar Jansson** (Lib), **Camilla Gunell** (S), **Harry Jansson** (C), **Roger Jansson** (FS) och **Ulla-Britt Dahl** (Lib). **Gun-Mari Lindholm** (Ob) och **Anders Eriksson** (ÅF) fogar en gemensam reservation till utlåtandet. Under gårdags-

kvällen var den ännu inte färdigt formulerad men både Eriksson och Lindholm berättar för Nya Åland att olösta inflytandefrågor är orsaken till deras beslut.

Skarpt läge

Ett enigt lagting har tidigare stått bakom kraven på att inflytandefrågorna som helhet skulle vara lösta vid tidpunkten för lagtingets behandling av fördraget. Så har inte skett, säger Eriksson.

–Man sätter upp krav och har kategoriska skrivningar men precis när det börjar bli skarpt läge viker man av.

–Även om det har varit ett steg framåt när det gäller talarätten anser jag att endast en halv av de fyra inflytandefrågorna är lösta.

Klämmorna är "helt okej", enligt Eriksson.

–De är så allmänt formulerade att vem som helst kan sluta upp bakom dem, det var väl därför som majoriteten i utskottet gjorde det.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Vill se ett ja. Lagtinget borde rösta ja till Lissabonfördraget anser en majoritet i självstyrelsepolitiska nämnden.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

ÄRENDEHÄRVAN I LANDSKAPET

Markering. Landskapets socialchef Carina Strand har gett landskapsläkaen en skriftlig anmärkning för bortslarvade ärendehandlingar. Uppredningen fortsätter.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Socialchef Carina Strand om landskapsläkarens borttappade handlingar

”Det är slarv helt enkelt”

Landskapsläkare Birger Sandell fick den 25 september en skriftlig anmärkning för att han slarvat bort handlingarna i en mängd ärenden under många år.

– Han har ägnat en hel del tid åt att leta i sitt arbetsrum men inte hittat dem. Det är slarv helt enkelt, säger hans överordnade, socialchef Carina Strand.

Nya Åland berättade i går att landskapsregeringen nyligen avskrev över 40 ärenden som blivit liggande utan åtgärd hos Birger Sandell. Vissa ärenden aktualiserades redan i början av 1990-talet.

Sandell har haft jobbet som landskapsläkare sedan 1981. I gårdagens Nyan skyllde han på stor arbetsbörda och på att han har varit och är ensam, men sa också att han

Nya Åland den 13 oktober 2009.

inte har begärt hjälp under årens lopp.

Han hävdade också att handlingarna inte har förkommit utan att de ligger i olika högar i hans arbetsrum.

Storstädning

Nya Åland har talat med Carina Strand, chef för landskapets social- och häl-

sovårdsbyrå sedan 2007 och Birger Sandells överordnade.

– När jag började för två år sedan såg jag att det fanns många gamla ärenden. Birger och jag diskuterade och jag sa att de måste åtgärdas.

För cirka sju månader sedan tog hon itu med storstädningen på allvar. Sedan dess har hon regelbundna

möten med landskapsläkaren.

– Vi har börjat med de äldsta ärendena från 1992-04 och har gått igenom dem tillsammans. De är nu avskrivna.

Nästa möte hålls den 4 november.

– Då ska ärendena från 2005-07 vara behandlade, har jag sagt. De är inte så väldigt många, under tio.

Det finns också ett antal ärenden som blivit liggande från 2008, berättar hon.

Har inte hittats

Men handlingar i ärenden som har kommit till landskapet ska naturligtvis inte förkomma, och för de borttappade handlingarna har Birger Sandell fått en skriftlig anmärkning – en varning av andra graden – av sin chef.

– Det är en markering som

innebär att arbetsgivaren inte accepterar att handlingar kommer bort. Han har ägnat en hel del tid åt att leta efter handlingarna i sitt arbetsrum men ännu åtminstone har han inte hittat dem.

Kommer de som står bakom ärendena att få något svar?

– Jag vågar inte svara på om det har skickats ut brev till dem. Jag tycker att om det är möjligt så bör de få ett svar av landskapsläkaren.

Har han haft för stor arbetsbörda?

– Jag vet inte hur hans arbetsbörda sett ut tidigare. Men generellt kan man säga att många har stor arbetsbörda. Det handlar om att prioritera sitt arbete, i synnerhet när det gäller patientklagomål.

Har han vetat att patientklagomålen bör prioriteras?

– Landskapsläkaren har en mycket viktig funktion och byrån har en hel del myndighetsutövning som någon måste

– Ja. Vi har som sagt diskuterat det flera gånger.

Förtroendefråga

Kan det vara frågan om tjänstefel?

– Det kan jag inte svara på. Ärendena hör till hans arbetsuppgifter. Som byråchef har han ett ansvar för att de blir behandlade.

Har saken diskuterats med förvaltningschefen?

– Ja.

Birger Sandell, som har en månadslön på 5.455 euro, har aviserat att han går i pension nästa år. Vid avdelningen jobbar även en sekreterare och hälsovårdsinspektören.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Fotnot. I morgon synar Nya Åland ärendehanteringarna på de övriga avdelningarna.

Katrin Sjögren (Lib), ansvarig minister: Så här ska det inte vara

– Det ska inte vara så här, definitivt inte. Det finns inget försvar.

Så säger social- och hälsovårdsminister Katrin Sjögren (Lib) om landskapsläkaren Bir-

ger Sandells hantering av ärenden under årens lopp.

Hon påminner om det som sägs i landskapets nya förvaltningslag – att ärenden ska avgöras

inom tre månader efter att de kommit in, om det inte finns särskilda skäl till att beslutsprocessen förlängs.

Birger Sandell har uppgett i

Nya Åland att det har funnits osäkerhet om det ska finnas någon landskapsläkartjänst över huvud taget, enligt ministern finns det inget som talar

emot – tvärtom.

– Landskapsläkaren har en mycket viktig funktion och byrån har en hel del myndighetsutövning som någon måste

sköta. Det kan finnas olika uppfattningar om tjänsten ska innehas av en läkare, men jag tycker att det är bra med medicinsk kompetens på posten. (ao)

Förvaltningschefen: Det är oacceptabelt

Förvaltningschef Arne Selander har länge varit medveten om att Birger Sandell haft många oavslutade ärenden.
 –Det är ett extremfall men det ska inte vara så här. Det är oacceptabelt.

Någon gång per år tas listor ut från landskapsregeringens diarium. Då ser man vilka ärenden som dragit ut på tiden mer än tre månader.
 –Jag uppmanar avdelningscheferna att se till att de gamla ärendena avslutas eller att vi får en godtagbar förklaring till varför det inte gjorts, säger Arne Selander, själv tidigare socialchef.
 Per den 31 maj 2009 fanns det totalt 529 öppna ärenden som var mer än tre månader gamla. I den siffran ingår dock inte ärendena från de första månaderna av 2009.
 I de flesta fall finns det en godtagbar förklaring till varför ärendena fortfarande är öppna efter mer än tre månader och ibland också i flera år, enligt Selander.
 –I 99 procent av fallen är det så.
 Det kan till exempel handla om att tjänstemannen väntar på kompletterande material.

Vid upprepade tillfällen
 Men inte i Birger Sandells fall. Han har inte kunnat ge sådana förklaringar när man bett om det. Ärendena, många från början av 1990-talet, har dykt upp vid flera diariekontroller.
 –Det ska inte vara så här. Det är oacceptabelt, säger Arne Selander.
 Angående eventuella åtgärder gentemot Birger Strandell

Inget nytt. Förvaltningschef Arne Selander säger att han känt till att landskapsläkaren haft många oavslutade ärenden. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

hänvisar Selander till socialchef **Carina Strand**.
 –Hon är ansvarig och har tagit diskussionerna med Birger Sandell.
Kan få följder
 Arne Selander säger att det är underförstått att sådana kan komma ifråga. Muntlig alter-

nativt skriftlig anmärkning eller disciplinära åtgärder kan bli aktuella.
 Han kommenterar inte heller Birger Sandells hänvisning till att hans arbetsbelastning är hög, utan hänvisar till avdelningschefen.
 –Arbetsledningsansvaret ligger på Carina Strands bord.

Jag har ett motsvarande svar gentemot henne.
 –Vi försöker hela tiden göra saker bättre. Jag hoppas innerligt att någon utomstående inte har hamnat i kläm.

ANNIKA KULLMAN
 annika.kullman@nyan.ax
 tfn 528 455

Harriet Lindeman (FS), tidigare socialminister: Inte ser det bra ut

Harriet Lindeman (FS) var socialminister i tre omgångar under åren 1991 till 2007. Hon kände väl till att ärendena hopade sig på landskapsläkare Birger Sandells arbetsbord.
 Harriet Lindeman var ansvarig minister i landskapsregeringarna 1991-95, 1999-2001 och 2005-07. Under alla år var det känt att ärenden blev liggande för länge på landskapsläkare **Birger Sandells** bord.
 –Vi begärde regelbundet in listor en eller två gånger per år via registratören över hur ärendehanteringen löpte. Efter varje gång blev det en upprykning och ärenden städades bort, berättar hon.
 Många ärende kräver en snabb hantering, säger hon, och när de åldras blir det svårt att hantera dem. Därför behövs storstädningar emellanåt.
 –Det här gällde flera avdelningar, inte bara social- och hälsovårdsavdelningen.
Många diskussioner
 Men en stor del av de föräldrade ärendena hörde alltså hemma hos landskapsläka-

ren. harriet Lindeman diskuterade saken många gånger med både Birger Sandell själv och med de dåvarande socialcheferna – först **Bengt Linde**, sedan **Tomas Lundberg** och **Arne Selander**.
 –Vi försökte få honom att städa upp ärenden och försöka komma i fatt, och efter varje samtal kom det en rejäl hög. Men tydligen kom vi aldrig till botten, och så lades nya ärenden på. När man väl har kommit på efterkälken så blir det svårt att ta itu med dem. Det blir en snöbollseffekt.
Hur tycker du att det ser ut nu när det har uppgåts?
 –Inte ser det bra ut. Men man borde se på hur det ser ut sammantaget, som det är nu blir bara en person uthängd.
ANNIKA ORRE
 annika.orre@nyan.ax

Känt problem. Harriet Lindeman, socialminister i tre omgångar mellan 1991 och 2007, kände väl till att ärenden blev liggande länge på landskapsläkarens bord.
 Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Förlust. Rederiet Tallink Silja säger upp 77 anställda i Helsingfors, Esbo, Åbo och Tammerfors. Tallink Silja har gjort en förlust på cirka 40 miljoner euro under detta år.

Tallink Silja säger upp nästan 80

HELSINGFORS. Rederiet Tallink Silja säger upp 77 anställda i Helsingfors, Esbo, Åbo och Tammerfors.
 Enligt vd **Keijo Mehtonen** jobbar drygt hälften av de som sägs upp med försäljning och kundservice. Också andra personalgrupper får räkna med uppsägningar. Dessutom permitteras 55 anställda vid försäljningskontoret i S:t Michel för en månad.
 Tallink Silja har gjort en förlust på cirka 40 miljoner euro

under detta år. Det är framför allt den minskande fraktrafiken som tynger rederiets resultat.
 Tjänstemannauunionen(TU) kritiserade Tallink Siljas besked i ett pressmeddelande på måndagen. TU:s sektorchef **Tuovi Orpana** säger att uppsägningarna kommer att försämra bolagets kundservice.
 Samarbetsförhandlingarna inom Tallink Silja inleddes i augusti och de avslutades förra veckan. (FNB)

Mariebadutredning ska kompletteras

■MOTION. Konsultbolaget Weedo presenterade i måndags den utredning som man gjort gällande en konkurrensutsättning av Mariebad för fritidsnämnden och stadsstyrelsen i Mariehamn.
 –Utredningen ska kompletteras med uppgifter om hur stora kommunbidrag olika anläggningar i Sverige får. Mariebad får idag ett kommunbidrag på cirka en miljon euro i året, säger stadens fritidschef **Maria Hägerstrand-Mattsson**.
 Nästa vecka ska den slutgiltiga utredningen lämnas in och sedan går ärendet till

stadsstyrelsen för vidare behandling.
 Nya Åland har tidigare berättat att fritidsnämnden i mars i år beslöt att engagera Weedo för att utföra den i budgeten beslutade utredningen. Utredningen, som man redan när Mariebad byggdes bestämde att skulle göras inom fem år, får som mest kosta staden 10.000 euro att göra.
 Utredarna har bland annat konstaterat att en extern operatör kan öka Mariebads omsättning med cirka fem procent genom att utveckla nya aktiviteter och erbjudanden. (ml)

Eckerökoncernen har ISO-standard

■Eckerökoncernen har miljöcertifierat företaget enligt ISO 14001-standard. Godkännandet kommer från Lloyds quality assurance.
 –Certifikatet erhöles 1 oktober och omfattar moderbolaget Rederiaktiebolaget Eckerö inklusive dotterbolagen Eckerölinjen, Eckerö Line och Birka Cruises. Certifieringen omfattar både land- och fartygsverksamheterna, rapporterar koncernen genom miljöansvarige **Ken Johansson**.

Stal gula skenor från avgränsare

■Någon har under perioden 10-12 oktober stulit gula skenor från parkeringsavskärmar som funnits bakom Magazin i Mariehamn.

■En anmälan om ärekränkning har kommit till polisen. En person uppger att en an-

Birka Cargo är sedan tidigare certifierat liksom dotterbolaget Williams buss.
 –I och med detta jobbar hela koncernen enligt ett certifierat miljöledningssystem som syftar till att minska vår miljöbelastning. Vi fortsätter naturligtvis även efter uppnådd certifiering att arbeta för en bättre miljö. Certifieringen är en garanti över att vi gör kontinuerliga förbättringar för att minska belastningen på vår miljö, säger Johansson. (mt)
 Polisen har också fått in en anmälan om en snabbtad postlåda. Den försvann i Jomala någon gång 10-11 oktober. (mt)
 nan person ropat kränkande ord till denne i en restaurang i Mariehamn.

DANS PÅ VALBORG

i Lemland, lördag 17 oktober kl. 20.00
Musik: Berndt Pihlström

Alla danssugna, gammal som ung är välkomna! Arr: Dansens vänner

Telefonkatalog på nätet www.nyan.ax

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Avgiftsfri influensavaccinering mot säsonginfluensan

OBS ! INTE svininfluensan

för barn 6-35 månader

Mariehamn på barnrådgivningen
19-20.10 kl 16.30-19.00

Godby på rådgivningen 19.10-22.10 kl 14.00-16.00

Jomala på rådgivningen 19.10 och 21.10 kl. 15.00-17.00

Eckerö på rådgivningen 22.10 kl. 13.00-16.00

Lemland på rådgivningen 19.10 kl. 15.00-17.00

Hammarland på rådgivningen 22.10 kl. 13.00-16.00

För barnen i skärgården skall man vända sig till
respektive rådgivning.

Andra dosen ges en månad senare åt de barn som
skall ha två vaccinationer

Passar inte ovanstående tider var vänlig och boka
tid till den egna barnrådgivningen.

OBS! Barn med kraftig äggallergi vaccineras inte.

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Avgiftsfri influensavaccinering mot säsonginfluensa

OBS! Ej svininfluensa

för alla som fyllt 65 år samt för dem som hör till
medicinska riskgrupper.

I Mariehamn kl. 17.00-20.00 på
Hälsocentralen /Enligt efternamn
19.10-20.10 : A-F 21.10-22.10: G-K
26.10-27.10: L-R 28.10-29.10: S-Ö

I Godby för VUXNA 19.10-29.10

Måndag-torsdag kl. 13.00-15.00
på läkarmottagningen
Måndag, onsdag, fredag kl 9.00-11.00
på sjukvårdsmottagningen.

OBS! Jomala hälso-och sjukvårdsmottagning
den 19.10 och 21.10 kl. 15.00-17.00

Hammarlands hälso-och sjukvårdsmottagning
den 22.10 kl 13.00-16.00

I övriga lands- och skärgårdskommuner skall
befolkningen vända sig till respektive hälso- och
sjukvårdsmottagning för vaccinering.

VACCINERING rekommenderas:

- 65 år fyllda oberoende av hälsotillstånd
- Personer som lider av
 - kronisk hjärtsjukdom
 - kronisk lungsjukdom
 - diabetes (insulin eller tablett)
 - nedsatt njurfunktion
- Personer med nedsatt immunförsvar pga sjukdom
- Personer som får kortisonersättningsvård eller lider av immunbrist
- Barn och unga med långvarig salicylatbehandling

Personer under 65 år som ej hör till riskgrupp men
önskar vaccinera sig kan hämta recept på respek-
tive läkarmottagning eller rådgivning

Inga åar eller abborrar. Namnen Åland och Ahvenanmaa kan ha uppkommit ur urgermanskans ord för skärgård eller ögrupp. Så resonerar Johan Schalin, teolog med ett stort intresse för språkhistoria. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Urgermanskan gav Åland dess namn

**Orden Åland och Ahve-
nanmaa, vårt örikes namn
på svenska och finska,
kan ha ett gemensamt ur-
sprung i urgermanskan.**

**Det tror Johan Schalin,
finlandssvensk teolog med
intresse för språkhistoria.**

Att de åländska öarna har ett
namn på svenska; Åland och ett
namn på finska; Ahvenanmaa,
vet de flesta. Men vad betyder
namnen och hur har våra öar
fått sina namn?

Johan Schalin har i en artikel
i den senaste årsboken utgiven
av Suomen kielen seura vid
Åbo universitet resonerat kring
ursprunget till namnen *Ahuen
maa* och *Aalandh*, som är de
äldsta kända skrivningarna av
namnen. Artikeln är skriven på
finska eftersom Schalin säger
att förklaringen av namnet Ah-
venanmaa är ett bra stycke mer
banbrytande än förklaringen på
namnet Åland.

I skrift på 1500-talet

Det finska namnet uppträder
första gången i skriftliga käl-
lor i slutet av 1500-talet i Herr
Magnus landslags finska ver-
sion. Översättningen av *öninga*
(skärgårdsbor) är *Ölandilasiet
eli ahuen maan miehett*.

Schalin presenterar tidigare
förklaringar på namnens ur-
sprung och betydelse och be-
lyser svagheterna i dem. I sina
resonemang kommer Schalin
fram till att både slutdelen *-maa*
och *-land* är senare tillägg till
namnet. Han anser också att det
svenska namnet är ett lånord

Intresse för språk.

Johan Schalin intresserar sig
för språkets historia och har
bland annat sett på ursprunget
till namnen Åland och Ahvenan-
maa. Foto: PRIVAT

från urfinskan som i sin tur är
ett lånord från urgermanskans
agwioz med betydelsen öar,
ögrupp, skärgård.

Ordet genomgick en anpass-
ning till urfinskans ljudsystem
och blev i sista hand *ahveh*.

Åland = ögrupp, skärgård

Namnet Åland skulle enligt
Schalins resonemang ha upp-
kommit enligt följande:

TidigfornordiskaA:(i)+land
(med betydelsen skärgårdshavets
områdes landskap), som
utvecklades från urnordiskans
Ahwe (med betydelsen skär-
gårdshavets område), som är
inlånat från sen urfinska *Ahveh*-
(med samma betydelse som
föregående) som utvecklades
ur en medelurfinskform som i
sin tur hade inlånats från det ti-
diga urgermanska ordet *agwio*:

z med betydelsen öar, ögrupp,
skärgård.

Urgermanskan härstammar
från tiden 500 f.Kr till 200
e.Kr.

-land lades till under yngre
järnålder när Åland blev en
enhet inom den dåtida för-
valtningen. Tidigare hade ur-
nordiskans ljudutvecklingar
lett till att *ahveh* i det svenska
namnet förkortades till *å*.

Det finska tillägget av *-maa*
skedde genom svensk påver-
kan och namnet blev *Ahveen
maa*. Så småningom förläng-
des namnet i folkmun och blev
Ahvenanmaa.

Inte helt tillfredsställande

En svag länk i resonemanget
är, enligt Schalin, att det ge-
mensamma originalet *ahve(h)*
är väldigt hypotetiskt. Det är
svårt att hitta så gamla, enligt
ljudlagarna säkert daterbara
namn i Finlands kustområ-
den, namn som också är ge-
mensamma för de skandina-
viska och finska språken. Det
innebär att om resonemanget
stämmer skulle Åland/Ahve-
nanmaa vara ett specialfall.
Men det kan, enligt Schalin
ännå stämma, eftersom öriket
är beläget på språkgränsen.

Helt tillfredsställande fin-
ner inte Schalin sin slutsats
men skriver att så länge som
det svenska namnets ursprung
inte får en annan tillfredsstäl-
lande förklaring utgör hans
förklaring om ett lånord som
utvecklats enligt olika ljudla-
gar ett alternativ.

Schalin påpekar i artikeln

att tolkningen förutsätter en
kontinuitet i svenskt språk-
bruk för detta namns del ända
från 600-talet. Han är ändå
försiktig att använda det som
tecken för en fortsatt bosätt-
ning på själva Åland under sen
järnålder.

Ger fixa punkter

Johan Schalin är till utbild-
ningen teolog, men intresset
för språkhistoria växte fram
genom kurser i bibelspråk och
lingvistik. För närvarande är
han enhetschef på utrikesmi-
nisteriets enhet för Asien och
Oceanien.

–Jag har alltid intresserat
mig för språkhistoria och de
skandinaviska språkens ge-
mensamma språkutveckling.
Under 90-talet började jag
läsa om lånord. Det ger fixa
punkter i språkutvecklingen.

Men på 2000-talet blev in-
tresset och arbetet med språk-
ens utveckling mer seriöst.
Schalin presenterade två av
sina bästa idéer om lånord
för de främsta auktoriteterna
inom ämnet lånord. En av idé-
erna publicerade han år 2004
och den har tagits väl emot
bland finska etymologer.

–Men det svenska ordets
betydelse arbetade jag själv
vidare på för att få det att
stämma. Jag överväger att pu-
blicera rönet också på svenska
för att få en vidare publik. Det
är möjligt att jag i så fall kom-
pletterar argumenteringen.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

OBS! Det händer

ONSDAG 14.10 BOKCAFÉ

■■ Föglö bibliotek kl
13.00. Bokcafé speciellt
riktat till pensionärer.

NÖJE

■■ Arkipelag nattklubben
kl 22.00. Dj Tony.
■■ Parks bar kl 22.00.
Rasmus Eriksson.

SIGNERING

■■ Alandicas foajé kl
11.30-12.00. Mia Törnblom
signerar sina böcker.

SÅNGCAFÉ

■■ Jomala Rönngården kl
18.30. Sångcafé med Kaj-Gus-
tav Sandholm. Kom med och
sjung en stund.

TORSDAG 15.10 BINGO

■■ Paf Casino, Torggatan
14, kl 19.00. IFK-bingo.

FÖRELÄSNING

■■ Handicampen kl 18.30.
Föreläsning/diskussion med
taltherapeut Maria Siggberg
om afasi. Frågor som hur sker

rehabiliteringen, hur bemöta en
afatiker, vad krävs av omgivning-
en, reaktioner och så vidare.

NÖJE

■■ Arkipelag nattklubben kl
22.00. Bar-dj.
■■ Parks bar kl 22.00. Ras-
mus Eriksson.

VERNISSAGE

■■ Galleri Kakelhallen,
Köpmansgatan 11, kl 18.00-
20.00. "Krim & Krams" - verk
av Johanna Yliportimo, Sanna
Vainionpää, Jule Tainio, Nea
Silavuori, Nunnus Roselli, Heidi

Reponen, Jarkko Rantanen,
Kari-Petter Kakko, Anu Hal-
mesmaa, Markku Haanpää
och Tonja Goldblatt.

VISOR/ALLSÅNG

■■ Folkhälsans allaktivi-
tetshus, Skeppargatan 11,
kl 19.00. Visor och allsång
med Visans vänner.

ÖPPET HUS

■■ Ab Skogen, Finström
Godby, kl 12.00-15.00.
Stubbkrossning, flisning
av energivirke, rundtur på
sågen.

Nina Smets
Epost: nina.smeds@nyan.ax
Telefon: 528 406

familjen

Dagens namn
ELSA, ELSE, ILSE

Maj-Britts häftiga resa startade utan elektricitet

På Jurmo får man vara tusenkonstnär för att överleva, säger Maj-Britt Törnberg och syftar till vad hennes familj levde på under hennes uppväxt.

Man hade ett litet jordbruk och 3-4 kor. Pappan Valter Österberg var också båtbyggare.

–En av hans båtar deltog i årets tävling om Ålands vackraste snipa.

Maj-Britt präglades tidigt av diskussionerna runt matbordet därhemma.

–Om något gick sönder kunde man inte skicka bort det utan istället resonerade man vad som var fel och hur det kunde avhjälpas. Man ville alltid hitta lösningar. Det gällde både maskiner och bygge.

Första flygturen till skolan

Sju år gick Maj-Britt i skola på Jurmo, sedan kom ett åttonde år till på hennes skolgång. Det året omfattade bara en termin och halva tiden gick man i Kumlinge och andra halvan i Brändö by. Jurmoeleverna fick inackorderas under skolveckan. Redan då var kommunikationerna ett bestyr för skärgårdsborna.

–Jag gjorde min första flygtur med Skärgårdsflyg när vi skulle från Jurmo till Kumlinge. Det var gropigt över Kumlinge, men det var det som gick på den tiden. Ålandsbåtarna som gick mellan Mariehamn och fastlandet tog i land i Lappo och inte hos oss norr i socknen. Det fanns en mjölkbåt, men den gick bara när det var öppet vatten.

Efter avklarad skola gick Maj-Britt i Houtskärs folkhögskola. Hon åkte hem på loven och ibland gick den reguljära trafiken så nära Jurmo att hon kunde stiga av på isen. Men en gång var enda alternativet att ta sig till Houtskär med sjöbevakningens hjälp.

–De hämtade mig på söndag eftermiddag och körde genom isen till Iniösidan. Där övernattade vi och fortsatte sedan på måndagsmorgonen till Houtskär. När jag satte mig i klassrummet skakade jag ännu och hörde knappt vad de andra sade. Du kan tänka dig att åka en stålbåt genom tjock is. Det är inte många idag som skulle vilja det. Nu är det mycket lättare när det finns trafik.

Häftig resa

Det är en häftig resa Maj-Britt gjort under sina sextio år. Hon föddes på Jurmo där det inte

PRATSTUNDEN

Maj-Britt och Fia. Maj-Britt Törnberg har sakta men säkert börjat förbereda sig för pensionen och har fått mer tid för bland annat sin trädgård och sin Shetland sheepdog Fia. Foto: NINA SMEDS

fanns elektricitet och jobbar nu med att utveckla datasystem på Crosskey.

–Jag var tio år när elektriciteten kom till Jurmo. Mina pappa var engagerad i det. Han var ingen politiker skulle jag säga, men han var engagerad i nämnder med skola och trafiken. Han ville framåt. Jag minns när vi knäppte på lampan.

När lämnade du Jurmo?

–Det blev inga mer studier efter Houtskär för mig. Jag började på Ålandsbanken i Mariehamn 1968 och har jobbat där i 41 år nu.

Maj-Britt började med att räkna småpengar från spelautomater. Efter 41 år har hon jobbat med nästan allt man kan göra på en bank. Man blir att fundera på vilken begåvning hon måste vara, som utan någon vidare utbildning och utan språkfärdigheter kunnat avancera så långt. Men datorn passar bra för Maj-Britt.

–Datan är logisk och den gör som man säger. Med sunt bondförnuft kan man göra en hel del.

Vill hitta lösningar

Maj-Britt har alltid tyckt om matematik, men hennes arbete har också påverkats av att hon inte kan eller vill arbeta efter samma mall hela tiden. Diskussionerna kring

Fakta/Maj-Britt Törnberg, 60 år

Namn: Maj-Britt Törnberg, född Österberg.
Född: den 17 oktober 1949 på Brändö Jurmo.
Bor: i Mariehamn.
Yrke: banking specialist på Crosskey.
Familj: maken Hans, sönerna Michael med fru Anneli och Peter med sambon "Tilda" samt barnbarnen Emma och Oskar.
Intressen: trädgården och naturen överlag.
Födelsedagen: firas med öppet hus på födelsedagen klockan 13-17.

matbordet har satt sina spår och Maj-Britt vill se saker i ett större perspektiv och hitta lösningar. Hennes nuvarande arbetsuppgifter går bland annat ut på att sätta sig in i kundernas situation och fundera vad de behöver. Där kommer hennes gedigna arbetserfarenhet inom bankväsendet till hjälp.

–Men ett handikapp är att jag aldrig läst engelska. All dokumentation är på engelska och alla möten med kunder går oftast på engelska.

Men det löser sig med kollegornas hjälp.

Övar på att ha ledig tid

Nu har Maj-Britt inlett förberedelserna för pensionen. Hon har gått ner till deltid för att vänja sig vid att ha mer tid.

–Jag har jobbat heltid i 40 år. Det är så mycket man ska göra efter jobbet så man

knappt hinner andas. Sen från en dag till en annan finns det inget kvar. Men nu kan jag komma in i det andra livet och lära mig leva på ett sätt som jag inte gjort förut. Jag har lärt mig att värdera tiden.

Nu får Maj-Britt mer tid för barnbarnen Emma, 3,5 år och Oskar 1,5 år, bygget på stugan i Jurmo, hunden Fia och trädgården. Och när hon sitter vid fönstret i huset på Bastuvägen i Mariehamn och får frågan om var hon ska bo, tittar hon länge ut i sin trädgård omgiven av höga häckar.

–Jag skulle vilja se vatten, sedan spelar det inte så stor roll. Jag är väldigt vattenberoende.

Text och foto:
NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Vi firar

1-15 år

Andreas Mattsson i Jomala Kalmarnäs fyller 12 år idag den 14 oktober. Han gratuleras av mamma, Dan, Sofia och Linda.

David Johansson på Lindstigen i Mariehamn fyller 5 år idag den 14 oktober. Han gratuleras av mamma, Rickard och Erik.

Melker Smeds i Mariehamn Dalbo fyller 7 år idag den 14 oktober. Han gratuleras av pappa, mamma, Olivia och Josef.

Mike Bärlund i Mariehamn fyller 8 år idag den 14 oktober. Han gratuleras av mamma Alma, pappa Christian, lillebror Elias, storebror Jonas och storasyster Annika.

Gratulerar 75 år

GÖRAN ROSENBERG

Namn: Göran Rosenberg.
Född: den 17 oktober 1934 i Finström.
Bor: i Saltvik Kroklund.
Yrke: agronom.
Intressen: barnbarnen, resor och språk (italienska och tyska just nu).
Familj: frun Runa, fyra barn och sju barnbarn.
Födelsedagen: firas på resa med familjen.

■Föreningen Rederierna i Finland riktar sig tydligare mot finländska ungdomar för att visa upp de karriärmöjligheter som finns till sjöss.

–Information om sjöfartsyrket och om profilen för de personer som matchar näringens krav finns nu på hemsidan www.seaventures.fi, meddelar vd Olof Widén.

Sidan invigdes officiellt på tisdagen av Finlands trafikminister Anu Vehviläinen. Medverkande är bland annat Högskolan på Åland och Ålands sjömansskola. (mt)

Douglas Aller i Jomala Överby fyller 3 år i dag den 14 oktober. Han gratuleras av farmor och farfar.

Ring och tipsa
0457-313 4444

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning
UNDANBEDES
vänligen
Solveig Strandell

UNDANBEDES

All uppvaktning på
födelsedagen
undanbedes
vänligen
Elna Donner

Kom ihåg

■ ■ Eckerö marthaförening: Månadsmöte onsdag 14.10 kl 19.00 i Ekergården.

■ ■ FORD classic och Motorsport Club: Månadsmöte i Idrottsgården söndag 18.10 kl 14.00. OBS! Tag med dina digitala bilder.

■ ■ Godby Rotaryklubb: Veckomöte torsdag 15.10 kl 17.30 på kommungården i Finström. Program; Äldre rotarianer berättar. Styrelsemöte kl 16.30.

■ ■ Hälsofrämjandet på

Åland: Styrelsemöte i Godby center onsdag 14.10 kl 18.00.

■ ■ Mariehamns marthaförening: Vi besöker högmässan den 18.10 kl.13.00 i Finströms kyrka. Därefter dricker vi kyrkkaffe på Wirrans i Godby. Samling vid bussplan kl.12.10 för samåkning.

■ ■ Mariehamns pensionärsförening: Födelsedagsfest onsdag 21.10 kl 14.00 i Margaretagården. Medverkande är Ole Norrback, Greta Sundström, Martin Lundberg, Moderatökören och ÅAB, som sponsorerar kaffe med dopp och in-

formerar om banknytt för pensionärer.

■ ■ Mellersta Finströms marthaförening: Möte tisdag 20.10 kl 19.00 i Martastugan/Breidablick. "Södra marthor" välkomna på kaffe.

■ ■ Norra Ålands Pensionärer: Dans och sångcafé i Breidablick onsdag 21.10 kl 13.30. För dansmusiken medverkar, som gästartist Richard "Mangelbo" Lundberg på bas och som sångsolist, Uffe Andersson gitarr + sång nu och då. Bror "Boje" Eriksson på dragspel, Kalle Lund på dragspel, Christer L. på dragspel och Håkan "Strandin" Jansson vid trumslageriet.

Lotteri. Du kan anmäla dig på tel 04573430154 (Christer L. Inträde inkl. kaffe med bröd, 10,- euro.

■ ■ Röda Korset Saltviksavdelning: Höstmöte gemensamt med Folkhälsans Saltviksavdelning i Ålands Idrottscenter tisdag 20.10 kl.19.00.

■ ■ Södra Lemlands Marthaförening: Möte på Solkulla torsdag 15.10 kl. 18.30.

■ ■ Visans Vänner: Medlemmar från Visans Vänner håller visafton med allsång på café Vreten, Skeppargatan 22 torsdag 15.10 kl 19.00.

Katarina Gåddnäs
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

Förnyad basutställning på Ålands konstmuseum

Nya bondbrudar, Tant Grön och videokonst

Tant Grön av Robert Hancock, videokonst av Ellika Sjöstrand och Bondbrud av Britta Gustafsson är verk som nu visas i Ålands konstmuseums förnyade basutställning som öppnas denna vecka.

–Att förnya basutställningen med jämna mellanrum är viktigt dels för att många besökare återkommer, dels för att också kunna visa den nyare konsten, säger konstintendent **Susanne Procopé Ilmonen** på Ålands konstmuseum.

Under utställningsperioden för sommarutställningen Utpost, Mellanland, Brygga har Ålands konstmuseums basutställning tillfälligt huserat i Specialsalen i förminskad version. Nu har basutställningen flyttat tillbaka till konstmuseets två salar och i ny tappning.

Till sin hjälp i förnyelsearbetet har Susanne Procopé Ilmonen haft utställningsplaneraren **Gunilla G Nordlund** samt utställningsassistent **Heidi Sjöblom**.

Kvaliteten styr

Ålands museum och Ålands konstmuseum har haft sämre besöksstatistik under senaste år, men förnyelsen av basutställningen har inget med det att göra.

–Nej, det är sådant som hör till det kontinuerliga arbetet på museet. Det är viktigt i den här branschen att man inte bara låter sig styras av sådant som besöksstatistik. Det är kvaliteten som är det viktiga, att besökarna som kommer får se bra utställningar, poängterar Procopé Ilmonen.

I den klassiska avdelningen av basutställningen visas nu bland annat nyförvärvet från i våras, verket **Höst på Åland** av **Amélie Lundahl** som köptes in på Hagelstams internationella kvalitetsauktion i Helsingfors.

–Vi har inte haft något verk av henne och hon var en av Önningsbykolonisterna, även om hon bara var här en kortare tid.

Procopé Ilmonen är också glad över de stora informationstavlorna på tre språk som museet nu kunnat sätta upp.

–Texterna skrevs av **Sebastian Johans** redan för flera år sedan och beskriver de mest framträdande epokerna inom det åländska konstlivet.

Tre målningar av **Sigrid Granfelt** (1868-1942): Mans-

Ett nyförvärv. Amélie Lundahls **Höst på Åland** köptes av Ålands konstmuseum på auktion i Helsingfors i våras.

studie, Jaktscen och Sitande hundar som tidigare varit magasinerade visas nu i basutställningen.

Genus och ny teknik

–Vi har också försökt planera utställningen med ett genusperspektiv. På den klassiska avdelningen finns det mest män, men på den moderna är könsfördelningen jämnare.

Basutställningen tar sin början i Düsseldorfepoken på 1800-talet och fortsätter via Önningsbykolonin och 1900-talets konst, bland annat representerad av **Joel Pettersson**, fram till den nya generationens konstnärer och samtidskonsten.

–Det är viktigt ur pedagogisk synvinkel att kunna visa för besökarna hur dagens konstnärer också inspireras av tidigare generationer. Därför är det roligt att vi nu i basutställningens moderna avdelning kan visa upp **Britta Gustafssons** **Bondbrud I-II**.

Den som vill kan sedan jämföra med **Karl Emanuel Janssons** **Bondbrud** i den klassiska avdelningen.

–I den äldre konsten dominerar oljemålningarna, därför vill vi gärna visa också andra tekniker i den moderna avdelningen. Dagens bildkonst är inte bara oljemålningar, i dag blir det mer och mer foto och video. Vi är glada att vi köpt in och nu kan visa **Ellika Sjöstrands** videokonst och **Kenneth Bamberg**s fotokonst. De hör till de nyaste unga tillskotten i basutställningen.

KATARINA GÅDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Glad över donation. Christina Hedman-Jaakkola är glad över att Rauli Lehtinen donerat Robert Hancocks målning Tant Grön till Ålands konstmuseum.

Veterinärkollega donerade tavlan

Det gröna partiet är nedlagt på Åland, men har nu genom en donation lämnat ett synligt spår i åländsk konsthistoria.

Det är Rauli Lehtinen som donerat Robert Hancocks målning Tant Grön till Ålands konstmuseum.

Det började med att Christina Hedman-Jaakkola 1989 köpte Robert Hancocks oljemålning Tant Grön.

–Det är som du nog ser inget porträtt av mig, men han var nog inspirerad av mig och de gröna, säger Hedman-Jaakkola.

Det då nybildade politiska partiet De Gröna på Åland gjorde ett kanonval år 1987 och Christina Hedman-Jaakkola invaldes i Ålands lagting och blev "Tant Grön" för alla ålänningar. Hon gav senare målningen till partiet och när partiet lades i mal-

påse fick partibrodern Rauli Lehtinen den till sitt arbetsrum.

Kattoperation

Det var i tiderna, under en kattoperation, som de båda veterinärkollegerna kläckte idén att starta ett grönt parti på Åland.

–Vi har också båda två haft tjänsten som chef för hälsoinspektionen. Jag tänkte att det vore fint att ha alla chefer på

väggen i mitt arbetsrum och att också jag skulle sen få en lite rolig tavla målad av mig. Men min nuvarande chef sade ifrån, det är omodernt med sånt, så jag fick jag ta skeden i vacker hand och släpa hit den.

Rauli Lehtinen donerade istället tavlan till Ålands konstmuseum.

–Jag tycker det är en tavla som borde visas för allmänheten. (kg)

Nya konstverk. Tre fotografier av Kenneth Bamberg är bland de nyaste konstverken i museets basutställning.

Glitterscenen en trakt djupt inom oss

"Glitterscenen"

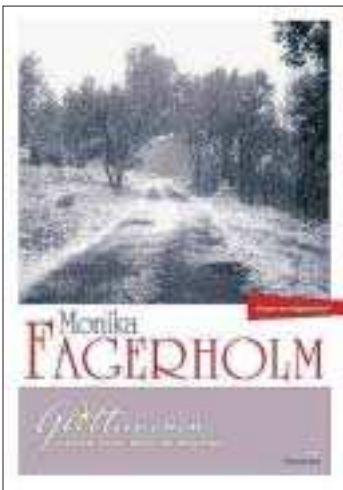
Ny bok av Monika Fagerholm.
Söderströms.

Litteratur

Jag är ingen snabbläsare. Jag måste läsa alla orden. Jag vill förstå dem. Därför tog det lite tid innan jag lärde mig uppskatta **Monika Fagerholms** författarskap. Det fanns så mycket människor att hålla reda på och det var kanske ändå det minsta problemet. Jag fick anstränga mig för att hänga med i svängarna: Är detta något som händer på riktigt? Är den en dröm? En fantasi? Vems verklighetsbeskrivning är det

Det var först när jag vågade släppa taget om det analytiska och intellektuella som jag kunde börja njuta av läsningen. I samma stund insåg jag också att det här rimligtvis måste vara ett av de sannaste sätten att litterärt beskriva vår tillvaro så som vi uppfattar den, i en medvetandeström där iakttagelser och skeenden präglas av vårt sätt att tänka och varsebli, som präglas av våra minnen, drömmar, fantasier och erfarenheter.

Jag har väntat på Glitterscenen, den fristående fortsättningen på romanen Den amerikanska flickan. Inte så mycket för att jag behövde veta vem som egentligen mördade Eddie de Wire, den där

ödesdigra morgonen vid Bule trask.

Jag har väntat för att jag längtade till Trakten, till Monika Fagerholms språk och mentala landskap. En litteratur som skapar ett nytt medvetande, ett annat slags vetande, som går djupare än den intellektuella förståelsen. Det finns sanningar som vi kan omfatta utan att förstå.

I Glitterscenen har tiden gått, det blir 20 år, det blir 40 år sedan de tragiska händelserna vid Bule Trask. Ändå lever händelserna ännu kvar som en lokal myt, som fortsätter att påverka människorna i följande generationer. Liksom i Den amerikanska flickan finns också i Glitterscenen två kvinnor som centrala gestalter.

Den feta prästdottern Maj-

Gun Maalamaa som blev kvar som drottning i kiosken vid torget och Suzette Packlén, som rymde, men återvände till trakten. Vem som är mördare och vem som är hjälte är inte givet, ingen är ond och ingen är god.

Det vore fel att inte nämna thriller-elementet i den här boken. Den är spännande, tidvis mycket spännande. Döden är också en central gestalt i den här boken. Det är mycket död, men det måste det väl vara om det också är mycket liv.

Monika Fagerholms författarskap är prisat och uppmärksammat efter förtjänst. Hon lyckas med något ovanligt, att mycket egensinnigt och kanske just därför sant och autentiskt beskriva människans bevekelsegrunder. Det är en glittrande roman om svek, hämnd och död. Jag blir förundrad, ibland frustrerad, men ödmjukt tacksam över ett sånt författarskap.

Jag älskar och förundras över språket, intrigen, hela härligheten. Jag är väldigt tacksam över att det finns olydiga författare som skriver mot genrer, konventioner och tradition. Fy fadringen vad tråkigt det skulle bli annars. Inte behöver man alltid förstå precis allt, någonstans djupt inom oss vet vi ändå vad det handlar om.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax

Mamma Mu och kråkan drog fullt hus

på Mariehamns stadsbibliotek i söndags. Cirka 120 personer kom för att se pjäsen "Mamma Mu och Kråkan, Ko Zoo" efter **Jukka Wieslanders** populära Mamma Mu-böcker med Teater Pargasbjörnen och Estrad Finland. Mamma Mu spelades av **Henrik Grönroos** och kråkan av åländska **Gun Sjöroos**. □

Ett jubileumsforum för musiken hålls

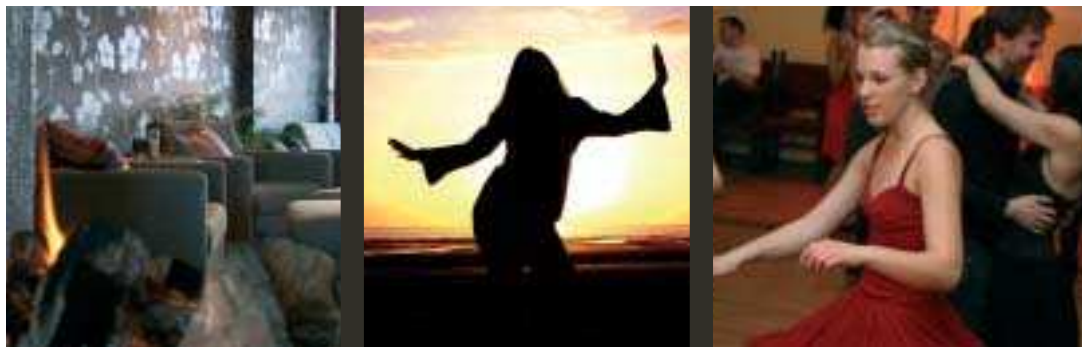
i Åbo 17-18 oktober. Detta med anledning av att Finlands svenska sång- och musikförbund fyller 80 år i år. Till forumet kommer förbundsmedlemmar och förtroendevalda från hela Svenskfinland. I programmet ingår bland annat ett seminarium om körsångens och amatörmusikens framtid,

konsert med damkören ExAudio, jubileumsfest i Åbo slott, utdelning av kompositionspris samt startskottet för nästa finlandssvenska Sång- och musikfest som hålls i Åbo 2011. Gästföreläsare är **Sofia Söderberg Eberhard** som jobbar som kormästare vid Malmö Opera.

Hon har fyra gånger vunnit pris för bästa dirigering på internationella körtävlingar runtom i Europa. □

Ulrika Sneitz är en av solisterna

när den stora kören ConVoce från Stockholm gästar Åland söndagen den 25 oktober. Musik för själen heter konserten som hålls i Sankt Görans kyrka klockan 15. Musik av Requiemkompositörerna Fauré, Mozart och Verdi framförs, liksom operamusik av Bellini, Donizetti och Wagner. □

Let's dance

Helgen 7-8 november fyller vi HavsVidden med dans i alla former. Välkommen till en weekend med kurser, workshops och massor av härlig musik. Kort sagt – total dansglädje.

Våra duktiga danslärare från Studio-K i Uppsala ser till att stämningen är på topp. Mellan de danspass ni har valt serveras lunch och kaffe med hembakta godsaker. Efteråt finns tid att koppla av i Badhuset med bastu och bubbelbad före middagen.

Dansweekend **135€**/pers
Lunch x 2, kaffe x 2, middag (två rätter samt kaffe + pralin), boende i dubbelrum lör-sön inkl. frukostbuffe, och fri tillgång till badhuset.

Dansweekend utan logi **85€**/pers
Lunch x 2, kaffe x 2, middag (två rätter samt kaffe + pralin).

Bugg eller social foxtrot? Du väljer själv vilka kurser du vill vara med på. Priser från 40€/kurs. Se information på www.havsvidden.com. Sista anmälningssdag är 3/11. Boka på tel 018 49 408.

HavsVidden
Hotel | Åland

www.havsvidden.com | info@havsvidden.com | 018 49 408 | ★★★★★

Annonsera i den tidning du själv läser!

Nyankortet

sätter guldkant på tillvaron

Nyankortet
-sätter guldkant på tillvaron
2009

Vinn fribiljetter till UNGA BAND 2009

lördag 24.10
i Idrottsgården i Mariehamn
Insläppet börjar kl 17.00.
Första bandet uppträder kl 18.00.

Messa och vinn

Svara på följande fråga:
Vilket band uppträder inte lördagen 24.10?

- 1) Pally Äster
- x) Kiss
- 2) Exist to Exit

Messa: RÖSTA UNGA 2 till 173521 om du tror att alternativ 2 är rätt. Kostnad 0,60 euro.

Senast måndagen den 19 oktober kl 16.00
vill vi ha ditt mess.

Taubekonsert

Välkommen på Fem Taubeascos premiär på Åland i Godbyhallen den 24.10 kl. 18.00!

Programmet avslutas med dans. Välkomna alla Ålandsvänner.

Wirrans buffé är framdukad hela kvällen.

Biljetter säljs vid ingången.

Förköp på Erik Mattsson och Nya Åland.

15€ med Nyankortet (norm 20€)

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden?
Du får hem Nyan-kortet när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Nya Åland

ETT LIV UTAN GLASÖGON

Turun Silmälaser Oy har sedan år 1997 gjort över 10 000 laseroperationer av brytningsfel och 97 % av kunderna behöver inte glasögon i fortsättningen.

Inga glasögon mer. Beställ tid. www.turunsilmalaser.fi

Du får bonus hos oss!

Mera information www.s-kanava.fi

TURUN SILMÄLASER

Läkarstation Pulssi, Fredsgatan 4, Åbo, (02) 250 7350

Olika längd. Teknikkåpparna är överlag längre och stadigare än markeringskåpparna. Längden anpassas också efter användarens längd. Foto: JONAS EDSVIK

Kåppen som leder synskadade på rätt väg

Den vita kåppen har en stark symbolisk betydelse. Imorgon firas Vita kåppens dag i hela världens synskaderörelse.

Numera finns både teknikkåpp och markeringskåpp som underlättar livet för synskadade.

Årligen firas den Vita kåppens dag runt hela världen för att påminna om synskaderörelsen. År 1970 blev det en internationell dag.

– Första gången hölls Vita kåppens dag i USA 1964, säger rehabiliteringshandledare **Carina Willberg** vid förbundet Finlands svenska synskadade.

Carina Willberg har Åland som sitt distrikt inom förbundet.

Vill visa hinder

Alla föreningar i Finland väljer hur de uppmärksammar

dagen. Ålands synskadeförening tar en promenad med start klockan 12 från Handicampen genom stan för att visa på alla de hinder som finns för synskadade.

– Reklamskyltar som läggs ut på trottoaren, uteserveringarna på sommaren och andra hinder kan bli jobbiga, säger Willberg.

Den vita kåppen är bekant för de flesta. Men det finns egentligen två olika sorters vita kåppar, teknikkåppen och markeringskåppen. Den längre och stadigare är teknikkåppen.

– När man skaffar en teknikkåpp ska man också få handledning i hur den används, säger Carina Willberg. Man kan få hjälp av mig, som är utbildad mobility-instruktör.

Doppsko

Teknikkåppen har en doppsko

Visar vägen. Med en teknikkåpp, som Viva Holm från Ålands synskadeförening visar, kan en synskadad känna underlaget och få hjälp med orienteringen. Carina Willberg från förbundet Finlands svenska synskadade visar markeringskåppen. Foto: JONAS EDSVIK

som antingen är fast eller rullande.

– Man använder en pendelteknik som för doppskon fram och tillbaka. Kåppen säger vilket underlaget är och man måste öva med många olika underlag. Kåppen ger taktinfo och hörse-linfo och förvarnar om gropar och hinder.

Syftet med kåppen är att man självständigt ska kunna ta sig fram längs bekanta ruttor. En handledare tränar den synskadade att hitta på en sträcka, till exempel mellan hemmet och posten. Kåppar kan man få via ögonpolikliniken vid Ålands hälso- och sjukvård och även en del handledning i tekniken.

Signalerar synskada

Både teknikkåppen och markeringskåppen är en signal till omgivningen att man är

synskadad. Markeringskåppen är kortare och lättare.

– Markeringskåppen är inte för orientering. Man håller den diagonalt framför sig och pendlar inte. Den är för att visa att man är synskadad.

– Jag använder den när jag flyger för att jag ska få hjälp, säger **Viva Holm**, styrelsemedlem i Ålands synskadeförening.

Teknikkåppen används när man är ute och går eller ska förflytta sig från ett ställe till ett annat medan markeringskåppen är mer för att markera att man är synskadad när man till exempel är ute och reser.

– Till exempel vid ledsagning, när man har en seende som ledsagar en, kan man ha en markeringskåpp, säger Carina Willberg.

Både Viva Holm och Ca-

Doppsko. Teknikkåpparna (till vänster) har större doppsko än markeringskåpparna. Doppskon kan vara fast eller rullande (den längst till vänster). Den rullande är lättare att använda och ger mer information om underlaget till den synskadade. Foto: JONAS EDSVIK

rina Willberg vill påminna om att den som använder vit kåpp inte alltid är blind.

– Det är personer med nedsatt syn och som känner sig osäkra när de rör sig i samhället, säger Willberg. Man vill visa det och få hänsyn av andra.

Den vita kåppen har en stark symbolisk betydelse och när samhället förknippar den med blindhet har det också lett till att tröskeln för personer med bara

synfel att använda vit kåpp har blivit högre.

– Jag använder min kåpp endast när jag är på resa, säger Viva Holm. Jag får ofta frågan varför jag inte använder den annars. Men jag behöver den inte. Om jag ber om hjälp så får jag hjälp.

Här är årets alla lucia-kandidater

”Vi passar jättebra ihop!”

Pigga, glada och musikaliska.

Så kan man sammanfatta årets sju luciakandidater som redan, efter bara en träff tidigare, funnit varandra.

–Det här ska bli jättekul!

Årets luciakandidater är, börjande från nummer 1, **Erica Englund** från Vårdö, **Joanna Gustafsson** från Jomala, **Zaida Ponthin** från Mariehamn, **Emmelie Johansson** från Jomala, **Julia Johansson** från Mariehamn, **Stephanie Jörgensen** från Hammarland och **Linn Sundblom** från Geta. Totalt anmäldes cirka 25 tjejer till årets omröstning.

Alla utom en kommer alltså från fasta Åland. Så har det råkat sig i år, berättar **Anders Laine**, kontor i Mariehamns församling och den som ska öva in det tredelade programmet med luciasceptten.

Jomalatjejerna råkar dess-

utom komma från samma by, Gottby.

– Så nu blir det konkurrens, skrattar Joanna Gustafsson och Emmelie Johansson.

Har roligt tillsammans

Skrattar gör tjejerna ofta. Det märks att de redan hittat sin jargong trots att de träffats bara en gång tidigare före den första övningen i går kväll.

– Vi hade en jätterolig första övning. Vi passar jättebra ihop, det märks redan. Det verkar bli något vettigt av det här.

Kanske blir ni vänner för livet?

– Ja, det tror vi!

De flesta sysslar med musik i någon form.

– Antingen i musikinstitutet, i duschen eller i bilen!

Tajt program

Luciakandidaterna är 18-19 år, och alla studerar. Men det är inget som hindrar dem från att delta i det tids-

Luciakandidater. Årets sju luciakandidater är från vänster Linn Sundblom, Julia Johansson, Joanna Gustafsson, Emmelie Johansson (bakom), Stephanie Jörgensen, Zaida Ponthin (bakom) och Erica Englund. Foto: ANNIKA ORRE

krävande luciaengagemanget med övningar flera gånger i vecka varvade med täta uppträdanden.

Först övar man in ett höstprogram som luciaföljet turnerar med ett bra tag framöver.

Folkhälsans lokalföreningar får besök, och så uppträder folket på både Godbymässan och i stadsbiblioteket.

Sedan övar man inte ett miniluciaprogram, och när två veckor återstår till den 13 december

startar övningarna inför den stora dagen.

– Det kommer antagligen att bli en del krockar med skolan, och övningar och framträdanden blir det säkert också fast det är mitt i någon provperiod.

Men det tar vi när den dagen kommer.

Nya Åland återkommer inom kort med en närmare presentation av luciakandidaterna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Stora viltbordet
t.o.m. 19/11

19,90
€/person

Båt + buss
Eckerö–Stockholm/
Uppsala t/r

6,70
€/person

Turlista t.o.m. 10/1 2010

Från Eckerö alla dagar 13.30 och 18.30. Fre–mån även 08.30.

Från Grisslehamn alla dagar 10.00 och 15.00. Tors–sön även 20.00.

Med reservation för ändringar.

Stora viltbordet

Res med Eckerö Linjen och njut av vårt populära viltbord med läckerheter som hjort, älg, vildand, rotfrukter, bär och svamp. Ät gott och roa dig – vi bjuder på mer underhållning än någonsin och det händer något alla dagar. Passa även på att fylla korgen med godsaker från vår välsorterade taxfreebutik. Varmt välkommen ombord!

Ny bar – mera nöje!

Alla lördagar förvandlas trivsamma Bistro Byholma på däck 7 till **Bar & Bistro Byholma** med lördagsvärd, trubadurduos och annat smått och gott för dig som gillar att ha skoj!

I **Bar Klubb Kuling** pågår underhållningen som vanligt alla dagar; kryssningsvärdar, dansmusik, frågesport, allsång, liveband och mycket mer!

Missa inte Generationsduellen!

En musiktävling med rafflande sångdueller mellan unga talanger och erfarna seniorer! Du, tillsammans med den tuffa juryn, avgör vem som går vidare till final!

Klubb Kuling följande tisdagar kl. 13.30:
10/11, 24/11 och 8/12 (final).

ECKERÖ LINJEN

Boka hos Ålandsresor Resebyrå, Torggatan 2. Tel. 28 040 eller 28 300
www.eckerolinjen.ax

Tung. En rejäl gädda nappade på Jonas Idmans krok.

Foto: PRIVAT

Längsta gäddan. Ingen hade en ängre gädda än Tom Sjölund i årets upplaga av Nyan-nappet.
Foto: PRIVAT

Jonas och Tom vann Nyan-Nappet

Nyan-Nappet

Två riktigt långa gäddor tog hem årets upplaga av Nyan-Nappet.

– Jag hade det lite på känn, säger seniorsegraren Tom Sjölund.

Nyan-Nappet har som vanligt lockat många deltagare som fotat av sina långa fångster. Bäst i seniorklassen i år var Tom Sjölund från Vårdö som förra veckan berättade om sin 114 centimeter långa och 9,8 kilo tunga gädda när han vann septembers deltävling.

– I år var första gången jag var med i tävlingen. Och jag kommer att fortsätta fiska, så bara jag får tillräckligt långa gäddor skickar jag in nästa år igen, säger han.

Segergäddan nappade på

ett Curl Tail-drag som nu är uttjänt. Och visst anade Sjölund att Nyan skulle ringa även den här veckan.

– Jag hade det lite på känn, säger han om segern som förutom äran betyder en elsnurra och en uppblåsbar flytväst.

Behövligt pris

I juniorklassen blev det en nästan överlägsen seger för 12-åriga **Jonas Idman** från Mariehamn. Hans gädda på 112 centimeter och 7,8 kilo

konkurrerade ut alla andra.

– Jag trodde nog jag skulle vinna, säger han.

Hur ofta fiskar du?

– En gång i veckan. Jag brukar fiska i Finström och Saltvik, säger han.

Priset är en 19 tums LCD-tv som kommer väl till användning.

– Jag har ingen tv, säger han.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Nyan-Nappet

Ålands längsta fisketävling på gädda

VINSTER FÖR 1500€

SLUTRESULTAT seniorer

- 1 Tom Sjölund, 114 cm, 9,8 kg**
Elsnurra Watersnake 34LBS + XM Quickfit Auto (uppblåsbar flytväst från Båt & Fritidsvaruhuset)
- 2 Per Erik Westblom, 112 cm, 10,1 kg**
150 euro presentkort från Sunes Jakt & Fritid
- Joachim Gripenberg, 112 cm, 9,9 kg**
150 euro presentkort från Jakt- och fiskebutiken Äventyret

SLUTRESULTAT juniorer

- 1 Jonas Idman, 112 cm, 10,1 kg**
19" LCD-tv från Expert Welander
- 2 Marcus Westermarck, 107 cm, 8,0 kg**
150 euro presentkort från Sunes Jakt & Fritid
- 3 Alexander Nylund, 106 cm, 5,46 kg**
100 euro presentkort från Fiskarboden

Vinster avhämtas från Nya Ålands kontor på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo. Vi tackar för deltagande i Nyan-Nappet 2009 och ser fram emot långa gäddor även nästa säsong.

I samarbete med:

Orädd räv finns i Lemland

Leif Öhman trodde inte sina ögon när han på söndagsmorgonen fick sällskap av en räv på altanen i Lemland Herrö.

– Vet någon något mer om den, frågar han.

Leif Öhman från Hammarland Kattby drack sitt morgonkaffe på sommarstugans altan i Lemland Herrö. Vid niotiden såg han en rödräv som gående mot honom.

– Den gick och nosade på planteringarna. Sedan tittade den upp och kom upp på altanen och gick nästan hela vägen fram till mig. Hade jag lutat mig fram hade jag kunnat ta i den, berättar han.

Öhman pratade med räven. – ”Hördu Mikkell, vart ska du?”, frågade jag. Men den brydde sig inte alls om att den blev tilltalad.

”Måste vara halvtam”

Även grannarna har noterat räven i området.

– Nu undrar jag om någon annan på Herrön vet något om den. Den måste ju vara halvtam, så där gör inte en vild räv. Vet någon om den funnits där länge? Har någon matat den som unge?

Den som har svar på Leif Öhmans frågor kan ringa honom på telefonnummer 0408133178 eller kontakta Nya Åland på telefon 23444 eller per e-post redaktion@nyan.ax.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Sällskaplig. En halvtam rödräv rör sig i södra Lemland. Den på bilden är dock en konserverad version.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

FINALVINNARE 2009

BARNSIDA

barnsidan@nyan.ax

recept:

GINO

GINO ÄR EN ITALIENSK DESSERT, MEN SÅ HÄR KAN MAN GÖRA DEN PÅ EGET SÄTT:

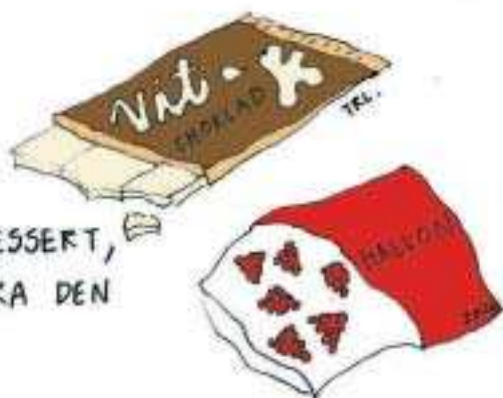
1 PÅSE FRUSNA HALLON

1 MINDRE PLATTA VIT CHOKLAD (C. 100 GRAM)

STRÖ UT HALLONEN PÅ ETT FAT SOM TÅL MIKRO. HACKA CHOKLADEN OCH SPRID UT DEN ÖVER HALLONEN. VÄRM I MIKRON TILLS CHOKLADEN HAR SMÄLT.

ÄT SOM DET ÄR, ELLER MED GLASS.

DU KAN FIXA SJÄLVA GINON I VANLIG UGN OCKSÅ. SE DÅ TILL ATT HA ETT FAT SOM TÅL UGNSVÄRME, OCH VÄRM UGNEN TILL 200°C. LÅT VARA I UGNEN TILLS CHOKLADEN SMÄLT. SOCKRA OM DET BEHÖVS!

Mitt kalas

Hej!

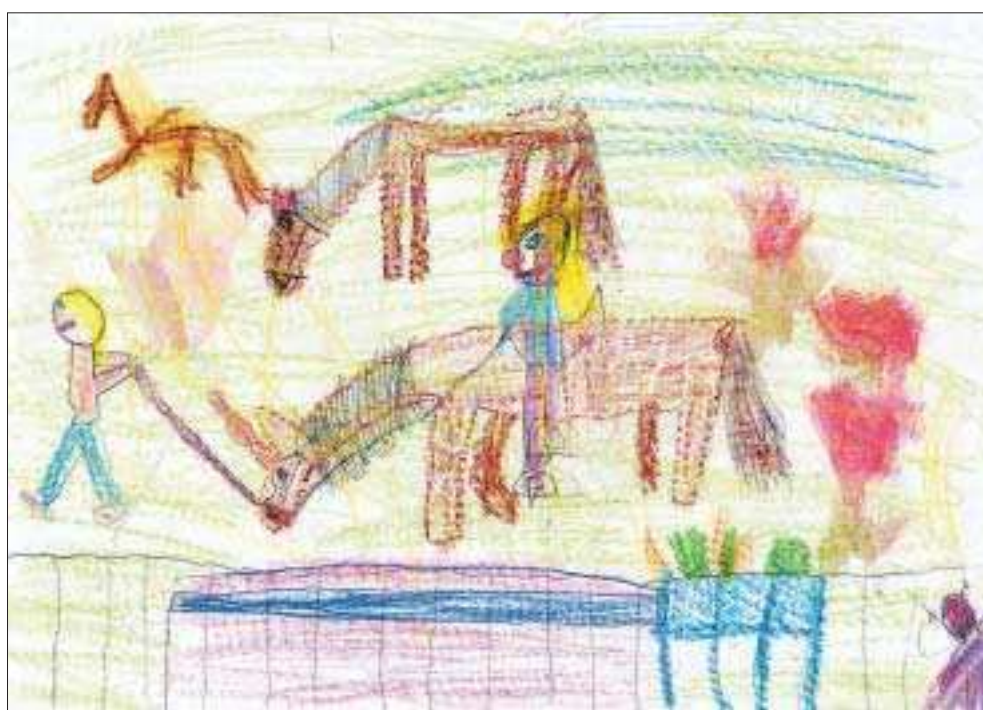
Här kommer en bild från mitt födelsedagskalas den 25 september. Jag fyllde 9 år den 21 september.

Vi hade kalaset på den italienska glassbaren Gelateria Gattopardo i Strandnäs. Ditt tycker jag att ni alla ska gå och äta goda och fina glassar!

Hälsningar Alice Stenberg

PARA IHOP RÄTT!

Drömjobbet är att jobba med hästar tycker Anna Nordqvist 7 år, från Mariehamn.

Jag vill bli frisör. Rebecka Sjöblom, 7 år, från Hammarland.

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Vill han tjäna pengar ska han inte komma, han tjänar inte pengar här. Vill han komma med hjärtat – absolut.

ZLATAN OM ATT SVENNIS KAN BLI LARS LAGERBÄCKS EFTERTRÄDARE

Nedsläpp för regerande innebandymästarna

LIF räknar med topplacering

INNEBANDY. Ikväll är det premiär för förra säsongens mästare Lemlands IF i den lokala innebandyserien.

–Vi räknar med en toppplacering i år också, säger spelaren Jonas Wilhelms.

Lemlands IF gick obesegrade genom den lokala innebandyserien förra säsongen. I finalen mötte man Fett, och efter straffläggning stod det klart att Lemlands IF vunnit serien för andra året i rad.

–Vi är i stort sett samma lag i år, vi har några nytilkomna spelare och några som klivit av. Överlag skulle jag säga att vi är lite bättre i år än tidigare, säger Wilhelms.

De regerande mästarna siktar därmed åter på en topplacering, men man tror att motståndet kan vara lite tuffare än tidigare.

–Det är ju två nya lag med i år, Godby Oilers och Pro-09. Vi tror att de ska vara med och slåss i toppen av serien.

Oavgjort sist

Ikväll möter Lemlands IF La Vecchia Signora och målsättningen är solklar, vinst är det enda som gäller.

–Vi mötte dem i premiären i fjol också och då slutade det oavgjort med siffrorna 5-5. De har några duktiga individuella spelare, några som spelat med oss till exempel, men jag tror inte att de tränar någonting tillsammans så vi är nog mer samspelade än dem, säger Wilhelms.

Pro-09 i ledning

Första omgången i den lokala innebandyseriens spelades

Det var då. Magnus Ljungars och Jonas Wilhelms fanns med då Lemlands IF besegrade Fett i finalen i den lokala innebandyserien i våras. I kväll spelar de sin första match för den här säsongen. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

redan i onsdags förra veckan. Då besegrade Ålandsbanken Eckerö IK med 5-3, El Maccos slog Zeke med 8-4, FC Hundra vann med 6-1 över Våsc, Godby Oilers vann med 10-9 mot Referee Killers och Pro-09 spöade IBK MPMPP med 7-0. Därmed leder Pro-09 tabellen tack vare bäst målskillnad.

I damernas serie möttes förra veckan IF Fram och Gasen i botten. Den matchen vanns av Gasen i botten med klara 4-0.

MALIN LUNDBERG

HERRLAG I SERIEN

- Brändö IK
- Eckerö IK
- El Maccos
- FC Hundra
- Godby Oilers
- IBK MPMPP
- IF Fram
- La Vecchia Signora
- Lemlands IF
- Liffarna
- PRO-09
- Referee Killers
- VÅSC
- Zeke IK
- Ålandsbanken

DAMLAG I SERIEN

- HIK
- IF Fram D
- Gasen i botten
- IBK Hammarland

DE MÖTS IKVÄLL

I herrarnas serie:

- IF Fram-Liffarna, kl 18.15
- La Vecchia Signora-Lemlands IF, kl 18.15

I damernas serie:

- HIK-IBK Hammarland, kl 19.30

Ändringar i Kanonloppsresultaten

■ LÖPNING. Några ändringar i resultatlistan för Kanonloppet 2009 har inkommit till ÅID:s kansli.

I herrklassen sprang **Marcus Svensson** för Fältarna Mariehamn. Han blev 12:a i klassen. I klassen löpning med tid slutade **Fredrik Törnroos** på tredje plats. Han sprang för Pro-09. **Marcus Måtar** på 93:e plats sprang för City Juristerna, **Veronica Johansson** på 108:e plats sprang för Wickströms, **Werner Sundberg** på 114:e plats sprang för Brödbiten, **Kay Holm** på 146:e plats sprang för ÄLR och **Angelica Johansson** på 81:

a plats sprang för ÅSS och gick i mål på tiden 1.53,45.

I klassen ”gång utan tidtagning” deltog **Inga-Britt Dahlsten** från Mariehamn, **Henrik Johansson** från KSF Media, **Agneta Mattsson** från Ålands radio och tv, **Ulla Holmberg** från Mariehamn och **Åke Holmberg** från Mariehamn. Även **Kenneth Eriksson** deltog i klassen, dock för föreningen Canis Löpus, inte Team Viking Rosella.

ÅID meddelar att den rättade resultatlistan kan läsas i sin helhet på distriktets hemsida www.idrott.aland.fi. (ml)

Regn avbröt innebandymatch

■ INNEBANDY. Att innebandymatcher får avbrytas på grund av regn är en sällsynt företeelse. Matchen mellan Täby och **Andreas Ahlqvists** Järfälla i den svenska superligan på söndagen blev därför ett ovanligt undantag.

Det kraftiga regnandet gjorde

de att taket på Tibblehallen började läcka, och tre minuter in i matchen tvingades domaren avbryta matchen då golvet helt enkelt var för halt. Täby ledde då med 1-0.

Matchen kommer att spelas klart vid ett senare tillfälle. (FNB/mn)

MSF halade flaggan

■ SEGLING. Förra helgen ordnade MSF flagghalning med traditionell prisutdelning och middag.

–I och med det är säsongen över, nu återstår bara att planera någon vinteraktivitet för jolleseglarna, säger MSF:s **Karin Nordberg**.

TENNIS

Mixed/dubbel för veteraner Bollhalla 8 oktober. Slutresultat

1) Peter Brunila/Börje Gröndahl, 2) Håkan Ringbom/Åsa Ringbom, 3) Pian Sonneborn/Ralph Sjöholm, 4) Gerd-Marie Holmberg/Lars-Ingmar Johansson, 5) Folke Husell/Rolf "Giggi" Johansson, 6) Harry Rosendahl/Hasse Brändström, 7) Håkan Wahlfors/Görel Eriksson, 8) Hasse Joelsson/Ragnar Wingert, 9) Hubert Sonneborn/Gun Sjöholm

PK-35 säkrade damligakontrakt

■ FOTBOLL. PK-35 från Vanda vann i helgen med 5-0 över JyPK i damernas division ett. Därmed spelar laget i damligan nästa år.

FC Sport som slutar tvåa i division ett får göra upp om en damligaplats mot antingen PuiU eller Kuusysi, beroende på vilket av dessa lag som slutar näst sist i årets liga. (ml)

BRIDGE

Mariehamns Bridgeklubbs tävling den 12 oktober, 10 deltagande par.

1) Ted Jansson/Lennart Pettersson 143p, 2) Susanne Olausson/Roger Wahlgren 130p, 3) Ben Lundqvist/Rolf Karlsson 122p.

Sportens kom ihåg

■ **BC Clipper:** Klubbtävling torsdagar 20.00-21.00.

■ **Hockey-prova på:** På höstlovet 15 oktober kommer Ålands ishockeyförbund att arrangera ett prova på tillfälle klockan 12.00-14.00. Ta med den utrustning du har, finns också en del att låna. Ingen anmälan krävs. För mera information www.ifkmariehamn.com/ishockey el. ring ledare Karl-Adam Granskog tel. 0457-5244182.

■ **IFK Mariehamn bowling:** Höstmöte onsdag 14 oktober 18.00 på Idrottsgården i konferensrummet.

■ **Motionserien i ishockey:** Nu är det dags igen att anmäla lag till motionsserien i ishockey. Sista anmälningsdag 28 oktober. För mera information ring Henning Karlsson tel. 0457-3421636.

■ **Ridsport:** Hopptävlingar på Stall Aftonsol fredag 23 oktober kl 18.00. Klasser 60/70, 80, 90 och 100, alla med bedömning A:1d = grundomg. med omhopp, efter ny signal. Info och anmälan tel. 33629 el. aftonsol@aland.net.

■ **ÅID/fridrott:** Åland Marathon, tillika DM maratonlöpning, söndag 25 oktober, med start kl 08.30. Start och mål, Wiklöf Holding Arena, Mariehamn. Även halvmaraton arrangeras samtidigt (ej DM), kl 08.45. Förhandsanmälan till ÅID:s kansli, tel. 19170, 23190 senast torsdag 22

oktober. Utgivning av nummerlappar, lördag 24 oktober 13.30-20.00 på WHA och söndag 25 oktober 07.15-08.00 på WHA..

■ **ÅID-simutskott:** Månadstävling med utmanarna i Mariebad lördagen den 17 oktober. Insim kl. 10.00 och tävlingsstart kl. 11.00. Simmare och funktionärer välkomna.

■ **ÅIBF:** Ordinarie höstmöte måndag 26 oktober kl 18:00. Stadageenliga förhandlingar. Alla hjärtligt välkomna.

■ **ÅIGA:** Ordinarie höstmöte på Park Alandia torsdag 22 oktober 20.00. Stadageenliga förhandlingar.

■ **Ålands ryttares framtid:** Kom med på Ålands ryttares höstmöte och diskutera föreningens framtid. Plats: Park den 23 oktober 18.00 med efterföljande middag. Anmäl till patricia.linden@hotmail.com.

■ **ÅSSF-skytte:** Stödskytte cup 2, tisdag 20 oktober 13.00 i Bredmo skyttehall, samtidigt som Gubbdagis. Stödskytte-cupen är öppen för alla oberoende av kön eller ålder och alla tävlar i samma klass. Cupen omfattar 10 deltävlingar varav den som har de 3 bästa resultaten blir åländsk mästare i februari nästa år. Se närmare på föreningens hemsida.

■ **Öspelen 2009:** Du som var funktionär, gå in på www.natwestisland-games2009.ax. Dags för återträff!

ÅLANDSBANKEN FÖR ÅLAND

ALANDIA SKOLEN

ÅMT

Rökerikiosken Ab

Ålands Skogsägarförbund

Firma ERIK MATTSSON

ÅLANDS OMBUDSSTÄLLA

ACA

Ålandsmästeriet

ÅLANDS SCHAKT AB

AEA

Harrys

WILLIAMS

Nordea

LINDEMANS LANTBRUKSTJÄNST

Dahmans

CHIPS

ÅLANDSBANKEN

MARIEHAMNS GRÖNSAKER

BIRKA CRUISES

Årets sista travtävling!

American afternoon

Lördag 17.10 kl. 14.00

Stor avslutningsfest på Hotell Arkipelag

Åk gratis med Williams till och från Ålandstravet!

Avgång kl. 13.45 från bussplan via Storagatan, Ålandsvägen och Gamla Godbyvägen.

- ATG-ombud på Åland: • Tips Ettan*, Mariehamn
• F:ma Hugo Andersson, Hammarland
• Shell Servicecenter*, Mariehamn • F:ma Erik Mattsson, Godby
• Casino Paf*, Mariehamn (*även direktspel)

VIP-sponsorer:

Nya Åland

ECKERÖ LINJEN

VIKING LINE

ARKIPELAG

paf

ÅLANDSTRAVET

IFK-styrelse överraskad över Granskogs avhopp

FOTBOLL. Mikael Granskog är fåordig om sitt beslut att med omedelbar verkan lämna posten som styrelseordförande i IFK Mariehamn Ab. Han vill först få distans till beslutet innan han kommenterar det mer ingående.

Och för IFK:s styrelse kom beskedet helt oväntat.

–Det var lika överraskande för oss som vi och folk tycker att det är tråkigt, säger tillförordnad ordförande Thomas Lundberg.

Mikael Granskog meddelade IFK Mariehamns Ab:s styrelse på sammanträdet i måndags kväll att han efter fem år som ordförande i IFK Mariehamn, lämnar sitt uppdrag med omedelbar verkan.

I pressmeddelandet från Granskog, som publicerades igårdagens Nyan, berättade han att avhoppet beror på att han inte har tillräckligt med kraft och motivation för att driva verksamheten framåt samt att han tycker att tiden är inne att lämna över till någon annan.

Nu berättar han för Nyan att hans beslut inte har med finansbråket med IFK-styrelsemedlemmen **Sture Carlson** att göra. Det bråk då Carlson anklagade Nordea Private Banking, där Granskog är kapitalplaceringschef på Nord-eas Ålandskontor, för bristfälligt rådgivning och stämde banken på 300.000 euro. Ledamot i styrelsen är även **Daniel Widman** som är Carlsons advokat i tvisten.

–Nej, det har det inte, men jag vill inte gå in på det desto mer. Jag vill gärna få lite distans till det här innan jag kommenterar mera, säger Granskog.

Distans, betyder det att det inte var ett planerat beslut att avgå?

–Det var nog ett planerat beslut. Men det är en stor sak för mig så därför jag vill få lite

Överraskade. Att Mikael Granskog (bilden) i måndags avgick som styrelseordförande i IFK Mariehamn Ab med omedelbar verkan kom som en total överraskning för styrelsen. Det menar Thomas Lundberg, tillförordnad ordförande. Varför Granskog lämnade uppdraget är han själv än så länge fåordig om och vill få distans till beslutet innan han diskuterar det vidare. Foto: ANDREAS DIENERT

mer distans till det hela. Jag vill gärna lämna det några veckor innan jag pratar om det.

Kom beslutet efter påtryckningar från övriga styrelsen?

–Det var mitt beslut.

Hur togs beslutet emot av styrelsen?

–Det får du fråga dem om.

Bra stämning

Enligt **Thomas Lundberg**, tillförordnad ordförande i IFK Mariehamn Ab, kom beslutet plötsligt för styrelsen.

–Det var lika överraskande för oss och folk tycker att det är tråkigt, säger han.

Var det ett väntat beslut?

–Absolut inte.

Hur har stämningen varit i styrelsen sedan Nordea-fejden?

–Vi hade ett möte för en och halv månad sedan där en punkt på agendan var att just det skulle kapslas in och inte påverka IFK. Jag tycker att vi har hanterat det på ett bra sätt och att vi har haft en bra dialog i styrelsen sedan

dess. Jag skulle säga att det inte har påverkat styrelsearbetet negativt alls.

Har det varit fråga om att antingen måste Granskog gå eller så måste Sture Carlson sluta?

–Nej, tvärtom. Vi i styrelsen har tydligt uttalat att de båda skulle sitta kvar.

Hög prioritet

Lundberg berättar att Granskog lämnade sitt besked i slutet på måndagens styrelsemöte. Något desto mer om

ärendet har därför inte diskuterats i styrelsen förutom att det är en av punkterna som prioriteras högt under nästa styrelsemöte som hålls i november.

Granskog lämnar dock inte klubben helt och hållet utan kommer i fortsättningen att sitta med som styrelsemedlem i IFK Mariehamn rf som ansvarar för ungdomsfotbollen.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Anders Mattsson, ordförande i Ålands fotbollförbund, menar att man också måste kunna acceptera att någon stiger av och att det positiva är att det kommer in nya krafter i klubbarna. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Det finns inga resurser till arvoden

FOTBOLL. Anders Mattsson, ordförande i Ålands fotbollförbund (ÅFF), menar att avhoppet är ett problem fotbollsöreningarna får leva med så länge det är så pass få ideellt engagerade.

Enlig Anders Mattsson, ordförande i Ålands fotbollförbund, de åländska fotbollsöreningarnas takorganisation, har förbundet inte berört Åland Uniteds och IFK Mariehamn ab:s styrelseordförandens avhopp något, men han kan generellt säga det är synd för utvecklingen inom fotbollen.

–Det är ett problem när duktiga ledare lämnar och generellt är det så att det är för få ledare som engagerar sig. Men man ska komma ihåg att det handlar om ideellt arbete så det är något man måste acceptera, säger han.

Han vill dock poängtera att det är enbart ÅU:s styrelseordförande **Bo-Erik Sandells** avhopp, och inte **Mikael Granskog**, som går under ÅFF:s område. Granskog var ordförande i aktiebolaget IFK Mariehamn och det är enbart föreningen IFK som går under ÅFF.

Får landskapsstöd

Mattsson berättar att de får pengar från landskapet för att utbilda ledare och för att stödja ungdomsverksamheten. Men att föreningar som ÅU skulle få bidrag till att betala arvoden och på så sätt göra styrelseuppdraget mer attraktivt finns det inga resurser till.

–Vi följer de direktiv som finns och vi har inte möjlighet att stödja mer. Det här är en föreningsangelägenhet och så här ser det ut i de flesta klubbar, säger Mattsson. (mn)

Vill se mer stöd från landskapet

FOTBOLL. –Om klubben ska fortsätta att vara lika framgångsrik som i år så måste vi få hjälp med mer resurser.

Det säger Åland Uniteds avgående vice ordförande Camilla Gunell som vill att landskapsregeringen ska rycka in och stödja klubbarna.

Åland Uniteds avgående vice ordförande Camilla Gunell.

Sportsligt har det varit ett strålande år för Åland United som på söndag tar emot ligaguldet i Helsingfors. Men trots framgångarna lämnar klubbens styrelseordförande **Bo-Erik Sandell** och vice ordförande Camilla Gunell sina uppdrag efter att säsongen är slut.

Sandell berättade i gårdagens tidning att han lämnar ÅU därför att hans ideella

uppdrag för klubben är för tidskrävande när han samtidigt har ett civilt jobb att sköta. Det samma gäller för Gunell.

–Jag bestämde mig från början att ta ett år i taget. Om jag nu blir partiordförande (i socialdemokraterna) så blir det mer arbete för min del. Samtidigt är jag är inte omöjlig om det skulle krävas en förlängning, men

jag förstår Bo-Erik eftersom det ligger mycket arbete bakom, säger hon.

Vill se fler i styrelsen

Hon menar att det krävs betydligt fler personer i styrelsen till kommande säsong för att de ska klara av att hålla klubbens spel på den nivån de visat i år. I år har styrelsen bestått av fyra medlemmar.

–Vi har varit alldeles för få och det har inte varit lätt när vi inte har ett kansli, en sportchef och så vidare. Men nu behövs det en rejäl kraftansamling både med finansiering och ideellt arbetet för att klara av att sköta klubben professionellt. Det kommer att krävas ännu mer nu med spel i Europa också. Vi ser gärna att personer med erfarenhet från fotbollsverksamhet hör

av sig men gärna också personer från näringslivet, säger Gunell.

Stöd från landskapet

Den ekonomiska situationen har legat högt på agendan i styrelsen under hela året.

–Det har varit ett ekonomiskt tufft år med öspel och med lågkonjunktur. Men vi hoppas att nästa år blir ljusare, säger Gunell.

Styrelsen har därför också suttit i samtal med landskapsregeringen för att få extra stöd att röra sig med.

–Vi har suttit i samtal med **Britt Lundberg** för att diskutera resurser. Vi får redan profilpengar från fotbollsförbundet men landskapet borde hjälpa till eftersom de vinner på att Åland United marknadsför Åland, säger Gunell.

Behöver stöd. Åland Uniteds vice ordförande Camilla Gunell menar att det har varit ett tufft år ekonomiskt för klubben. Dels har de påverkats av lågkonjunkturer, dels har de fått in mindre sponsorpengar på grund av öspelen. Hon hoppas nu därför att fler engagerar sig ideellt i klubben och att landskapet går in med stöd. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

Besked från idrottsministern Britt Lundberg väntar styrelsen få i samband med att budgeten presenteras i mitten av december.

Aktiebolag

Att ombilda Åland United till ett aktiebolag, så som IFK Mariehamn har gjort, och få in mer resurser den vägen är inte aktuellt.

–Vi har diskuterat möjligheten men jag tror inte att klubben är redo för det, säger Gunell.

Nyan har även försökt nå Britt Lundberg för en kommentar men hon var satt under gårdagen upptagen i möten.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Fastighetsaffärerna i september

Här är fastighetsaffärerna som registrerades under september månad.

Brändö

Fastighet: Tomt för bostad som gränsar till hav, 5.100 m², Baggholma.
Säljare: BK-Fastigheter Ab.
Köpare: Norrfjärden Ab.
Pris: 60.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad som gränsar till hav, 14.270 m², Baggholma.
Säljare: BK-Fastigheter Ab.
Köpare: Norrfjärden Ab.
Pris: 120.000 euro.

Eckerö

Fastighet: Arvsskifte. Jord- och skogsbruksområde med fritidsbyggnad, två hektar, Lemland Wessingsboda och Eckerö Storby.
Säljare: Britt Isabella Karlsson.
Köpare: Sven Kjell Sture Mattsson.
Pris: 10.500 euro.

Fastighet: Skogsmark, 3000 m², Storby.
Säljare: Dödsbo: Karl Gottfrid Eriksson och Svea Gunnevi Johansson.
Köpare: Matts Göran Eriksson och Susane Snöfrid Eriksson.
Pris: 7.500 euro.

Fastighet: Tomt för fritisbostad som gränsar till hav, 4.600 m², Storby.
Säljare: Karl Erling Johansson.
Köpare: Matts Göran Eriksson och Susanne Snöfrid Eriksson.
Pris: 37.500 euro.

Fastighet: Fritidsbyggnad som gränsar till hav, 3.354 m², Torp.
Säljare: Gun Saga Mattsson och Firma Ralf Mattsson.
Köpare: Bo Sture Rydell och Leena Hannelle Vuolteenaho-Rydell.
Pris:70.000 euro.

Stadshus. Det här bostadshuset på Skillnadsgatan har sålts för 242.000 euro.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Fastighet: Tomt för bostad, 1.185 m², Storby.
Säljare: Eckerö kommun.
Köpare: Merta Lauri.
Pris: 3.555 euro.

Finström

Fastighet: Markområde, befinthliga byggnader ingår inte i köpet, 3.250 m² , Bjärström.
Säljare: Siv Margareta Nyholm.
Köpare: Berndt Christian Harcke.
Pris: 5.525 euro.

Fastighet: Bostadsbyggnad, 1.420 m², Godby.
Säljare: Maj-Lis Ingeborg Gammel.
Köpare: Jan Gunnar Björk och Marianne Elisabeth Björk.
Pris: 28.000 euro.

Fastighet: Bostad- och ekonomibyggnad som gränsar till sjö, 4.175 m², Ämnäs.
Säljare: Sara Catharina Björk.
Köpare: Adam Dennis Fogelberg.
Pris: 137.000 euro.

Fastighet: Bostads- och ekonomibyggnad, 390 m², Godby.
Säljare: Simon Paul Törnqvist.

Köpare: Marlene Elisabeth Nordström.
Pris: 58.000 euro.

Föglö

Fastighet: Fritidsbyggnad som gränsar till hav, 2.588 m², Kallsö.
Säljare: Toini Anna-Lisa Wilhelmsson.
Köpare: Karl Göran Pettersson.
Pris: 4.125 euro.

Fastighet: Tomt för fritidsbostad som gränsar till hav, 14.000 m², Finholma.
Säljare: Charles John Hemmingsson.
Köpare: Ann-Sofi Mari Wikingson och Dan Viking Wikingson.
Pris: 47.000 euro.

Hammarland

Fastighet: Tomt för bostad som gränsar till strand på en holme, 44.000 m², Skarpnåtö.
Säljare: Brage Jan Stefan Jakobsson.
Köpare: Staffan och Berit Rinnert.
Pris: 150.000 euro.

Fastighet: Bostadsbyggnad och ekonomibyggnad, 3.800 m², Strömma.
Säljare: Susanna Sisko Birgitta von Hertzen och Kim Sebastian von Hertzen.
Köpare: Lukas Erik Benjamin Lundström.
Pris: 97.000 euro.

Fastighet: Råmarksområde, 32.300 m², Prestgården.
Säljare: Hammarlands evangelisk lutherska församling.
Köpare: Hammarlands kommun.
Pris: 48.450 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 918 m², Prestgården.
Säljare: Hammarlands kommun.
Köpare: Nina Christine Näslund och Gustav Olof Daniel Näslund.
Pris: 5.515 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 1.700 m², Kattby.
Säljare: Hammarlands kommun.

Köpare: Caroline Anna Elin Karlsson och Hans Erik Engman.
Pris: 9.170 euro.

Fastighet: Fritids- och ekonomibyggnad som gränsar till hav, 2.800 m², Hellesby.
Säljare: Bernhard Oskar Karlsson och Ruth Maire Karlsson.
Köpare: Marc Svahnström.
Pris: 70.000 euro.

Jomala

Fastighet: Fritidsbyggnad och ekonomibyggnad som gränsar till hav, 2.100 m², Björsby.
Säljare: Ivar Rainer Kronman.
Köpare: Marianne Englund.
Pris: 9000 euro.

Fastighet: Bostadsbyggnad, 1628 m², Sviby.
Säljare: Nora-hus Ab.
Köpare: Lina Eriksson och Oscar Sjöholm.
Pris: 234.000 euro.

Fastighet: Bostads- och ekonomibyggnad, 3.500 m², Torp
Säljare: Robert Harry Nordin
Köpare: Madelene Joelsson.
Pris: 28.500 euro.

Fastighet: Råmarksområde, 5.200 m², Ulfsby.
Säljare: Mikael Dan-Erik Karlsson och Ann-Britt Margareta Jansson.
Köpare: Dick Roger Klingberg och Inger Marina Gabriella Klingberg.
Pris: 13.200 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 878 m², Westerkalmare.
Säljare: Solberget Ab.
Köpare: Nora-hus Ab.
Pris: 30.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 779 m², Westerkalmare.
Säljare: Solberget Ab.
Köpare: Nora-hus Ab.
Pris: 30.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad som gränsar till hav, 10.000 m², Önningeby.
Säljare: Margareta Klara Alice Eriksson.
Köpare: Jan Fredrik Mörn och Camilla Terese Mörn.
Pris: 100.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 977 m², Westerkalmare.
Säljare: Solberget Ab.
Köpare: Jukka Pekka Jämsä och Jarna Marjut Jämsä.
Pris: 30.000 euro.

Kökar

Fastighet: Överlåtelse mellan släktingar: jord- och skogsbruksområde som gränsar till hav, 11, 4 hektar, Öfverboda.
Säljare: Georg Per Åke Jorpes.
Köpare: Bengt Georg Lundin och Birgitta Lundin.
Pris: 10.000 euro.

Kumlinge

Fastighet: Tomt för fritidsbostad som gränsar till strand på holme, 78.700 m², Enklinge.
Säljare: Johan Karl-Ingmar Andersson och Alva Marita Juliana Andersson.
Köpare: Carl-Axel Listerby och Hedvig Listerby.
Pris: 50.000 euro.

Lemland

Fastighet: Fritidsbyggnad, 6.600 m², Söderby.
Säljare: Gun-Marie Solveig Helén.
Köpare: Johanna Yvon Paxal

och Torolf John Strandberg.
Pris: 31.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 2.600 m², Söderby.
Säljare: Jan Mikael David Forselius och Barbro Elisabeth Forselius.
Köpare:Georg Gustav Franzén.
Pris: 181.000 euro.

Fastighet: Tomt för fritidsbostad, 4.447 m², Rörstorp.
Säljare: Carl Rundberg Ab.
Köpare: Elsa Maria Charlotte Gottberg.
Pris: 25.300 euro.

Fastighet: Fritidsbyggnad, 3.950 m², Flaka.
Säljare: Sonja Elisabeth Farell.
Köpare: Mauno Kalevi Tuominen.
Pris:18.000 euro.

Fastighet: Fritidsbyggnad som gränsar till strand på en holme, 81 hektar land och 11,5 hektar vatten. Järsö, Nyhamnsklubben.
Säljare: Elof Sigvard Sipinen.
Köpare: Vilhelm Christoffer Holmberg och Tiina Kaarina Holmberg.
Pris: 65.000 euro.

Fastighet: Tomt för fritidsbostad som gränsar till hav, 5000 m², Järsö.
Säljare: Kerstin Elisabet Sundman.
Köpare: Elina Karlsson.
Pris: 142.500 euro.

Fastighet: Tomt för fritidsbostad, 3.500 m², Flaka.
Säljare: Carl-Johan Gustaf Eric Möller.
Köpare: Emma Alexandra Mattsson och Mats Alexander Lundberg.
Pris: 27.200 euro.

Fastighet: Bostads- och ekonomibyggnad, 6000 m², Flaka.
Säljare: Sten Knutsson Sundman.
Köpare: Inkeri Ahonen och Per Magnus Engblom.
Pris: 230.000 euro.

Lumparland

Fastighet: Fritidsbyggnad som gränsar till hav, 4.500 m², Lumpo.
Säljare: K-G Jansen AB.
Köpare: Fabian Eddie Lundgren.
Pris: 80.000 euro.

Mariehamn

Fastighet: Tomt för bostad, 578 m², Dalbo.
Säljare: Mariehamns stad.
Köpare: Bostads Ab Blåbärsstigen 7.
Pris: 9.963 euro.

Fastighet: Bostadsbyggnad, 856 m², Skillnadsgatan.
Säljare: Nordlund Arja Marja-Leena.
Köpare: Danielsson Monika Louise.
Pris: 242.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 782 m², Dalkarby.
Säljare: Ulla Elisabeth Gustavsson.
Köpare: Hanna Hagmark-Cooper.
Pris: 50.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 1.200 m², Dalkarby.
Säljare: Dag Oscar Johansson.

Köpare: Lars-Olof Holmberg och Pirjo Salminen.
Pris: 181.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 795 m², Östernäs.
Säljare: Mariehamns stad.
Köpare: Kaj Wilhelm Lindén och Regina Margareta Lindén.
Pris: 12.166 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 828 m², Västra klinten.
Säljare: Mariehamns stad.
Köpare: Beatrice Maria Sjövall.
Pris: 12.716 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 689 m², Västra Ytternäs.
Säljare: Mariehamns stad.
Köpare: Björn Eitel Lundqvist.
Pris: 11.372 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 1011 m², Hindersböle.
Säljare: Mariehamns stad.
Köpare: Hilding Eioolf Törnqvist och Ristil Elisabet Törnqvist.
Pris: 15.815 euro.

Fastighet: Tomt för bostad, 757 m², Dalbo.
Säljare: Mariehamns stad.
Köpare: Johan Anders Eriksson och Katarina Annika Elina Eriksson.
Pris: 12.674 euro.

Saltvik

Fastighet: Tomt för fritidsbostad, befinthliga byggnader ingår ej i köpet, Syllöda.
Säljare: Björn Bamberg och Etel Ali Isebell Bamberg.
Köpare: Ella Karolina Ulfsdotter Grüssner Cromwell-Morgan.
Pris: 2.500 euro.

Sund

Fastighet: Tomt för bostads- och ekonomibyggnad, 8000 m², Smedsböle.
Säljare: Rune Sven-Olof Sûdhoff.
Köpare: Jarmo Juhani Jokela och Analie Jokela.
Pris: 85.000 euro.

Fastighet: Tomt, 18.000 m², Smedsböle.
Säljare: Rune Sven-Olof Sûdhoff.
Köpare: Bror Mårten Karlsson och Solveig Alice Fransas.
Pris: 4.500 euro.

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde, 0,5 hektar, Gesterby.
Säljare: Stig Asser Rafael Jakobsson.
Köpare: Sylvia Ingegerd Nordensved.
Pris: 5000 euro.

Sottunga

Fastighet: Tomt för bostad, 4.167 m², Finnö.
Säljare: Överlåtelse mellan släktingar. Guy Johannes Clemes, Gunlög Fritz-Maj Fagerholm, Gunilla Lundmark, Gerd Clemes, Gea Gunborg Erika Clemes-Blom.
Köpare: Greger Clemes .
Pris: 6.650 euro.

Vårdö

Fastighet: Tomt, 5000 m², Simskåla.
Säljare: Inga Maria Nordberg.
Köpare: Birgit Helena Nordqvist och Per-Anders Nordqvist.
Pris: 1.100 euro.

► KUNGÖRELSER

KUNGÖRELSE

För handläggning av nedannämnda fastighetsförrättningar och i samband därmed eventuellt behövlig fastighetsbestämning hålls följande sammanträden till vilka berörda sakägare och rågrannar samt innehavare av servituts-, arrende- och annan nyttjanderätt kallas. Sakägares frånvaro utgör likväl inte hinder för verkställande av förrättningen.

GETA KOMMUN

Måndagen den 2 november kl. 9:00 på Kjell Clemes stuga i Isaksö by för styckning av outbrutna området M601 från registerenheten Smf. 878:I Fiskelägen i Isaksö by, reglerande av vägrätt till styckningsfastigheten och andelsöverföringar. Styckningsfastigheten befrias från delägarfastigheternas in-teckningar: FNr 2008-296074. (NB)

Måndagen den 2 november kl. 12:00 för styckning av outbrutna områdena M615-617 från Smf. vattenområde 876:2 i Dånö by samt i samband därmed partiell omkrets-rågång mot Smf. Landområden 878:4. Områdena befrias från delägarfastigheternas in-teckningar. Samling hos Mats Sjöblom i Dånö by. FNr 2008-294619. (NB)

JOMALA KOMMUN

Torsdagen den 19 november kl. 9:30 på Lantmäteri-by-rån i Mariehamn, Torggatan 16, för styckning på fastigheten VECKMANS 5:11 i Björsby by. Fortsättnings-sammanträde för att bl.a. slopa vägrätterna på de upphävd-a samfälliga vägarna vilka löper över fastigheterna Veckmans 5:11 och KANS 5:7. FNr 2008-266093. (MR)

Mariehamn 13.10.2009

Förrättningsingenjörer
Niklas Böling (NB), tel. 040 8686415
Mathias Rösgren (MR), tel. 040 8686419

► SÄLJES

Mitsubishi L200-01

Krockskadad säljes till
högstbjudande.
Tel 0457 313 5406

TV-programmet

onsdag 14 oktober

6.15 **Fråga doktorn (R)** [5281714]
Även 15/10, 17/10.

7.00 **Rapport** [32424]

7.07 **Regionalt** [207664337]

7.28 **Gomorron Sverige** [318385462]

10.30–13.00 **UR** [2095849]

13.00 **Rapport** [67153]

13.05 **Babel extra (R)** [489269]

13.35 **Där ingen skulle tro att någon kunde bo (R)** [859004]

14.05 **Robins (R)** [847269]

14.35–15.05 **Playa del Sol (R)** [219462]

15.35 **Nattmänniskan** [7758172]
FILM Amerikansk kriminalfilm från 1948. I rollerna: Richard Basehart, Scott Brady.

16.55 **Fem minuter för Världens Barn (R)** [4414424]

17.00 **Rapport** [84207]

17.05 **Gomorron Sverige** [729608]

18.00 **Hannah Montana (R)** [98849]

18.25 **Älskade, hatade förort (R)** [92207]

18.55 **Sportnytt** [6497646]

19.00 **Rapport med A-ekonomi** [72240]

19.10 **Regionala nyheter** [6305646]

19.15 **Go'kväll** [938714]
Magasin. Programledare: Beppe Starbrink. Även 15/10.

20.00 **Kulturnyheter** [22269]

20.15 **Regionala nyheter** [5252530]

20.30 **Rapport med A-ekonomi** [288]

21.00 **Uppdrag granskning** [98882]

22.00 **Fem minuter för Världens Barn** [54443] Reportage. Tigga eller plugga.

22.05 **Livvakterna** [3141375]
Dansk dramaserie. Även 20/10.

23.05 **True blood** [7552337]

0.00 **Kulturnyheter** [56399]

0.15 **Livet i Fagervik (R)** [1840478]

1.00 **Den stora resan (R)** [9063757]

2.00 **Kriminaljouren (R)** [5850318]

2.45 **Dina frågor – om pengar (R)** [9655486]

3.15 **Kobra (R)** [4298080]

3.45 **Andra Avenyn** [2352486]

4.30 **Debatt (R)** [4167028]

5.00–6.00 **Den stora resan (R)** [7470573]

10.30 **24 direkt** [38077004]

16.35 **Det förflutna hälsar på 1809 (R)** [3242882]

17.05 **Agenda (R)** [2766578]

17.50 **Debatt (R)** [51462]

18.20 **Nyhetstecken** [4124356]
Nyheter på teckenspråk.

18.30 **Oddasat** [56375]
Samiskspråkiga nyheter.

18.45 **Uutiset** [127511]
Finskspråkiga nyheter.

19.00 **Seriestart: Gör mig intelligent** [76337] Brittisk sokumentärserie. Del 1 av 3. Kan modern forskning göra oss smartare, mer långlivade, outtröttliga?

19.50 **En tjej i maskinrummet (R)** [5518288] Norskt reportage. 19-åriga Helene Jensen från Bodø arbetar som maskinist-lärling ombord på kustvaktsfartyget KV Svalbard i Barents hav.

19.55 **Rapport** [5517559]

20.00 **Vem vet mest?** [1240]
Frågesport. Även 18/10.

20.30 **Snabbare än snabbmat** [7581]
Brittisk matlagningsserie från 2007. Del 9 av 11. Den nordirländske stjärnkocken Paul Rankin lagar grekisk mat.

21.00 **Hotellet** [79462]
Kanadensisk dramakomediserie från 2006. Del 2 av 6. Ett gammalt radarpar från tv checkar in på hotellet inför en återförening. Även 15/10.

21.45 **Slavar** [7210207]
Svensk animerad dokumentär från 2008. Abuk, 9, och Machiek, 15, kidnappades av regeringsmilisen i Sudan och utnyttjades som slavar.

22.00 **Aktuellt** [1004]

22.30 **Babel** [7725]
Svenskt litteraturmagasin. Del 7 av 14.

23.00 **Sportnytt** [68172]

23.15 **Regionala nyheter** [1698017]

23.25 **Rapport** [7608608]

23.30 **Programstart: Hemlös** [5085]

0.00 **Fem minuter för Världens Barn (R)** [17912] Även 15/10.

0.05 **Gustav Klucis (R)** [1434283]

1.05 **Vetenskapsmagasinet (R)** [7368405]

1.35–2.05 **Skräckministeriet (R)** [7349370]

7.30 **Montel Williams show** [1526882]

8.25 **Spin city (R)** [6287530]

8.55 **Alla älskar Raymond** [9943424]

9.25–9.50 **How I met your mother** [5673288]

10.40 **Rachael Ray** [5607998]

11.30 **Våra bästa år (R)** [3245820]

12.25 **Top model Kanada** [6178191]

13.20 **How I met your mother (R)** [6393849]

13.45 **Alla älskar Raymond (R)** [529172]

14.15 **Oprah Winfrey show** [824288]

15.10 **Extreme home makeover** [6941462]

16.05 **The Tyra Banks show** [7624917]

17.00 **Top model Kanada** [241220]

18.00 **Hell's kitchen** [441068]
Amerikansk realityserie från 2007. Del 3 av 11. Gordon Ramsay beordrar de kvarvarande 10 kockarna att laga frukost åt militärer som kommer på besök.

19.00 **Navy CIS** [103462]
Amerikansk kriminalserie från 2003. En av teamets egna mördas...

20.00 **2 1/2 män** [499545]
Amerikansk komediserie från 2003. Del 5 av 24.

20.30 **2 1/2 män** [849086]
Amerikansk komediserie från 2003. Del 6 av 24.

21.00 **Stockholm-Arlanda** [741646]
Svensk realityserie från 2009. Del 2.

22.00 **Efterlyst** [730530]
Svensk programserie från 2009. Del 7. Programledare: Hasse Aro.

23.00 **Southland** [721882]

0.00 **Navy CIS (R)** [240912]

1.00 **2 1/2 män (R)** [9954931]

1.25 **2 1/2 män (R)** [9185757]

1.55 **Spin city** [6206028]

2.20 **The unit** [6913134]

3.10 **Southland** [4646592]

4.00–6.00 **Half light** [1098234]
FILM Brittisk romantisk thriller från 2006. Den bästsäljande thrillerförfattarinnan Rachel Carlson flyttar till en avlägsen stuga på den skotska kusten efter det att hennes 5-åriga son tragiskt dött i en drunkningsoflycka. I rollerna: Demi Moore, Nichola Bee.

6.20 **Hitta hem (R)** [6031269]

6.50 **Nyhetsmorgon** [46255998]

11.00 **Nyhetskanalen** [492153]

11.05 **Efter tio** [7625578]

12.00 **Nyhetskanalen** [163004]

12.05 **Efter tio, forts** [6312801]

12.55 **Hem till gården** [929882]

13.20 **Hem till gården** [6511527]

13.55 **Nyhetskanalen** [8208202]

14.00 **Trav** [218287]

14.25 **Förlossningskliniken** [6080066]

15.30 **Nyhetskanalen** [426066]

15.35 **Små i stora världen** [2709085]

16.05 **Ghost whisperer (R)** [7622559]

17.00 **That '70s show (R)** [348153]

17.25 **That '70s show (R)** [861068]

18.00 **Förkväll** [8142191]
Svenskt magasin från 2009.

19.15 **Lotto, Joker och Drömvinsten** [7004882]

19.20 **Keno** [112379]

19.30 **Lokala nyheter** [460714]

19.35 **Lokalt väder** [7027733]

19.40 **Ekonominyheterna** [9672882]

19.50 **Vädret** [9678066]

20.00 **Nyheter** [299527]

20.30 **Halv åtta hos mig** [649068]
Svenskt matlagningsprogram. Cassius Cruickshank Lööv håller i dagens middag.

21.00 **Bonde söker fru** [749288]
Svensk realityserie från 2009. Del 2 av 13. De fyra bönder som fick flest brev anländer till slottet för att träffa sina brevskrivare för första gången. De får fem minuter med var och en av dem.

22.00 **Oskyldigt dömd** [738172]
Svenskt kriminaldrama.

23.00 **Nyheter** [533269]

23.25 **Sporten** [5210530]

23.35 **Vädret** [4303714]

23.38 **Lokalt väder** [304303714]

23.40 **Säsongsstart: Kvällsöppet med Ekdal** [522443]

0.35 **Jordan, rättsläkare (R)** [9126757]

1.30 **Medicinn mannen (R)** [2577825]

2.30 **Arkiv X (R)** [1647757]

3.15 **Advokaterna (R)** [7917844]

4.00 **Popular** [5841134]

4.45 **Robin Hood (R)** [8722202]

5.30–6.25 **Soul food** [1386888]

6.00–10.00 **Godmorgon med A-laget**

13.50 **Mat med Tina**

14.30 **Wiz Quiz**
Frågesport. Del 8 av 20. Horror. Programledare: Ben Friendly.

14.43–14.57 **L'anaconda franc-cais**
Språkserie på franska. Del 2 av 8. Le foot. Marseille förbereder sig på att stadens fotbollslag ska ha stormatch. Lärarinnan Lou lär ut hur man ställer intelligenta frågor.

16.55 **Guld och gröna skogar**

17.25 **Sportmagasinet**
Människor i idrottens värld.

17.55 **TV-nytt**

18.00 **BUU-klubben: Bärtil**
Pippi Knorrstump.

18.30 **Park**
Trygghet och säkerhet.

19.00 **Oz och James på nya vinäventyr** Del 5 av 8. Gamla vingårdar och härlig Zinfandel.

19.30 **TV-nytt**

19.55 **Sportnytt**

20.00 **Strömsö**
Strömsös höstsåsong kör igång med en afrikainspirerad fest på stranden. Textad.

20.40 **Pixel**
Veckans kultur i debattglada munnar.

21.00 **Spotlight**
Granskar – ifrågasätter – klargör. Textad.

21.30 **Oskyldigt dömd**
Svensk kriminalserie. Del 3 av 12. Hotad åklagare.

22.13 **5 minuter**
Bakom kulisserna på FST5: Måttet är rågat!

22.20 **TV-nytt**

22.30 **RåFilm 2009**
Joakim Levälampi och Sebastian Barner-Rasmussen har inspirerats av 80- och 90-talets actionsfilmer i Cleaner 2. Christoffer Maids film Keeny är en absurd uppväxthistoria med stora överdrifter.

23.00 **Sportmagasinet**
Människor i idrottens värld.

23.30–23.44 **Oddasat**
Nyheter på samiska. Textning till svenska och finska.

ÅLANDSKANALEN

KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter och Sport

ÅLANDSKANALEN

KI 19.00-19.20.

Porträtt: Gunnar Westerholm. Mannen som har kontakter och erfarenheter av Sverige – som få andra ålänningar. Vem är han? Vad vill han?

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–9.00 Gomorron. 6.45 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00–11.30 Förmiddax. 9.00 Dagens väder. 9.15 Låshöran: Vägen från Stormskäret. 9.30 Ålandsnytt. 9.40 Motown. 10.30 Ålandsnytt. 10.33 Jakt och fiske. 11.30–12.55 Lunchdax. 11.30 Ålandsnytt. 11.45 Sportnytt. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15 Kulturen. 12.30 Gomorron. 12.55 Ålandsnytt. 13.00–15.55 Vardax. 13.00 Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. 13.55 Ålandsnytt. 14.00 Rätt skall vara rätt. 14.55 Ålandsnytt. 15.00 Firardax. 15.55 Ålandsnytt. 16.00 Aktuellt. 16.15–18.00 Åland i dag. 16.15 Arena. 16.55 Ålandsnytt. 17.05 Sportnytt. 17.10 Åland i dag fortsätter. 17.55 Ålandsnytt. 18.00 Aktuellt. 18.05 Kulturen. 18.20 Gomorron. 18.55 Ålandsnytt. 19.05 Sportnytt. 19.10 Åland i dag. 19.55 Ålandsnytt. 20.00 Åland i dag. 20.45 Låshöran: Vägen från Stormskäret. 21.00–6.00 –21:10 Beträktelse.

Försöker bli smartare

I BBC-serien "Gör mig intelligent" ska programledaren Michael Mosley, i tre avsnitt, undersöka om den moderna forskningen kan göra oss smartare, mer långlivade och outtröttliga.

SVT2 19.00

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 **En sann historia: Röda baronen** [9671646]

6.25 **Ettans morgon-tv** [73669559]

9.30 **Coronation Street** [3038462]

10.15 **Arto Nyberg** [4927795]

11.00 **Tv-nyheter** [77559]

11.05 **YLE News** [5686761]

11.10 **Läkarcentralen på Clarence Street** [8416172]
Självförebåelser.

12.00 **Ettans morgon-tv: Dagens rubriker** [98820]

13.00 **Tv-nyheter** [92849]

13.05 **En fascinerande värld: På resa genom USA** [5419559]
Del 1 av 6.

14.05 **Din morsa var en apa** [3848375]

14.30 **Javisst, herr premiärminister (R)** [4004]

15.00 **Tv-nyheter** [51917]

15.05 **Herrskap och tjänstefolk** [1450714]

16.00 **Encyklopedin** [96066]

16.10 **Den vida naturen: På Söderhavets vidder** [4610004]

17.00 **Tv-nyheter** [72462]

17.08 **Läkarcentralen på Clarence Street** [300747004]

Sista droppen.

18.00 **Tv-nyheter och väder** [2627]

18.30 **Prima** [8266]
Varför gå med i Facebook?

19.00 **Historia: Belägringen i Peking** [16443]

19.55 **Än flödar vinet** [778530]

20.25 **Viking Lotto** [4638801]

20.30 **Tv-nyheter och väder** [38820]

20.55 **Sporttrutan och V5-travet** [1382220]

21.05 **A-studion** [9775733]

21.40 **A-plus** [829207]
Aktuellt om ekonomi.

22.00 **Fjällrinjen: En värld utan kärnvapen?** [41379]

22.45 **Tv-nyheter** [1777917]

22.50 **Strada** [4612337]
Strada är ett fartfylt kulturprogram som inte skyr dagens samtalsämnen.

23.20 **Fritt fall** [3303066]
6/6. Fläskis. Till sin stora förtret hör Rick av en programvärd för ett pratprogram på teve att han gått upp i vikt.

23.45 **Nyhetsfönster** [98655337]

4.00–5.55 **Nyhetsfönster** [9870912]

6.00 **Tellus-frågesport** [2309917]

6.50 **Lilla tvåan** [6545646]

8.44 **Naturobservation: Kråkfåglarna är redo** [406457004]

8.53 **På gräsrotsnivå** [308687628]

9.00 **Oddasat** [81288]

9.15–10.35 **Regionala nyheter** [7312248]

10.35 **McLeods döttrar** [2498578]

11.20 **Matdoft i trädgården** [5769424]

11.50–12.37 **På riskgränsen: Megabroar** [8198795]

12.45 **Nyhetsåret** [670288]

12.55 **Vackra Kaarina** [2783424]
FILM Finskt drama från 1955.

14.15 **Oförglömlig: Romantikens pärlor (R)** [4334627]

14.25 **Aktuella Tvåan** [4256733]

15.15 **Mötesplats: Tillfällig hjälte** [6400240]

15.45 **Grön glädje** [7397998]

16.10 **Lilla huset på prärien** [4095424]

17.00 **Nicke Nyfiken** [93820]
Koiranens två sidor. Nicke och skyltar.

17.23–17.58 **Lilla tvåan** [300289646]

18.08 **Hämnaren med res-**

väska (R) [308546578]

18.50 **Tv-nyheter** [4794375]

19.00 **Regionala nyheter** [77207]

19.10 **Sporttrutan** [8404240]

19.15 **Tvåans höstväder** [8401153]

19.20 **Finland express** [6818849]

20.00 **Hemlig miljonär** [23269]

20.50 **Hemmakockars recept** [4316801]

21.00 **Där björkarna susa** [72559]

21.50 **Tv-nyheter, väder och sport** [4005269]

22.05 **Den hårda lagen: Specalenheten** [3944443]

22.45 **Dokumentärprojekt: Håll mig hårt, låt mig gå** [5212004]

0.25 **Dolt ord** [8096028]

1.00 **Tellus-frågesport** [6526370]

2.00 **Frågespel** [8222318]

3.00 **Dolt ord** [8226134]

4.00 **Sudoku** [8202554]

5.00–6.00 **Frågespel** [8206370]

5.30 **Väder** [3548248]

6.05 **Studio55** [5495801]

6.25 **God morgon Finland** [45193269]

9.10 **Studio55** [9671627]

9.35 **Vad ska vi äta i dag?** [8895530]

9.40 **Känslor och dofter** [1203820]

10.25 **Eurojakten** [9266849]

10.35 **Emmerdale** [9475240]
Om livet i byn Emmerdale.

11.00 **Emmerdale** [836288]
Om livet i byn Emmerdale.

11.30 **Köpkanalen** [902820]

12.30 **Astro-tv** [4376004]

13.10 **De vackra och de djärva**

13.35 **Vad ska vi äta i dag?** [7669801]

13.40 **Godmorgon Finlands bästa bitar** [619443]

14.05 **Nöjesnytt** [9004646]

14.10 **Klassfest** [248795]
Amerikansk komediserie. Dejen.

14.40 **Läkarna** [3787424]
Hälsöfaror.

15.30 **Biisikärpänen** [149559]

16.25 **Eurojakten** [199068]

16.50 **Nyheter** [2277559]

16.55 **De vackra och de djärva** [7050785]

17.20 **Vad ska vi äta i dag?**

[2250882]

17.25 **Emmerdale** [410424]

17.55 **Dagens jobb!** [1803733]

18.00 **Emmerdale** [656004]

18.30 **R.u.m** [631795]

19.00 **Sjuans nyheter** [192801]

19.20 **Dagens väder** [348424]

19.30 **Dolda liv** [392269]

20.00 **45 minuter** [466443]

21.00 **CSI** [511266]

21.55 **Viking Lotto och Joker** [6019820]

22.00 **Tians nyheter** [566462]

22.15 **Dagens väder** [5473530]

22.20 **Resultattrutan** [5668337]

22.30 **Rekkakuskit jäällä** [274518]

23.30 **Sanning eller myt** [8455998]

0.35 **Tredje stenen från solen** [6452115]
Amerikansk komediserie. Dick och fysikens lagar. Harry är drinkbarens kung och Sally strålar som Marys assistent. Det får Dick att grubbla över sitt eget val av karriär.

1.05 **Eurojakten** [7512660]

2.05–5.30 **MTV3 Chat** [78240115]

”Liten svart katt, mörkgrönt halsband, försvunnen i Ämnäs i söndags! Har nå’n sett henne?”

MESSARE

debatt

Utbrett missnöje med äldrevården

■ **Ett** antal insändare debatterar **igge Holmberg** och **Kalle Fogelström** å ena sidan och **Harriet Lindeman** och **Petri Carlsson** å andra sidan, hur stadens äldrevård skall ordnas på kort sikt och på längre sikt. Jag ger **igge** och **Kalle** rätt i att det är viktigt med en utbyggd kommunal service, däremot innehåller deras insändare några felaktiga resonemang som jag känner att jag bör bemöta.

Äldrevården inom Mariehamn är mycket eftersatt. Som ni påpekar är det verkliga behovet 20 platser eller mera. Detta trots att man ”förtätat” genom att sätta två personer per rum i Trobergshemmet och tre personer per pyttelägenhet i Odalgården.

Detta är för övrigt helt i strid med inrikesministeriets rekommendationer att alla äldre, som så önskar, skall få enkelrum. I sammanhanget kan påpekas att Villa Gustava har enkelrum för alla.

För att klara av behovet av vård och stöd för äldre vältrar Mariehamns Stad i stället över de äldre på ÅHS. Det finns en stor mängd äldre som inte

klarar sig hemma, men inte heller är i behov av konstant medicinsk vård. Att lägga dessa på Gullåsen är ett slöseri med resurser och det är bra att ÅHS börjat ta en straffavgift om 265 euro/dygn för dessa.

Tydligen fungerar dock matematiken så att man hellre betalar 265 euro/dygn till ÅHS än 220 euro/dygn till Gustava.

Det är heller inte så att matematik och ekonomi lyder under andra lagar inom det offentliga. Verksamhet kostar och måste finansieras. Några anser att Gustavas avgifter är oskäliga, medan jag som sett på kostnadsbilden anser att de är rimliga för en verksamhet som själv skall bära sina kostnader och inte kan lita på bidrag från utomstående.

Mina motfrågor blir då naturligtvis: ”Om Mariehamns Stad kan producera vård till så låga priser, varför gör man inte det då?” - ”Om kostnaden per vård dygn är så låg på Folkhälsan, varför bygger man då ut Trobergshemmet? Det vore ju alla gånger billigare att flytta över alla åldringar till Folkhälsan!”

Orsaken att Folkhälsan,

vilken för övrigt har min uppskattning då de gör ett utmärkt arbete, finansieras enbart i mindre grad via avgifter. En stor del av verksamheten finansieras i stället via avkastning från egna fonder, bidrag från olika organisationer, donationer, arv etc. Därför kan man inte jämföra deras avgifter med exempelvis Gustava som betalar marknadsmässiga hyror och själva måste finansiera sin verksamhet.

Det är inte så att Folkhälsan eller Mariehamns stad på ett magiskt sätt lyckas producera vård billigare, pengarna tas helt enkelt någon annanstans, i Mariehamns Stads fall via skatterna. Låt mig ta ett exempel:

Fettfri mjölk kostar 1,09 euro per liter. Detta är naturligtvis oskäligt för barnfamiljer som dricker mycket mjölk, varför Stadsfullmäktige går in för att subventionera mjölken med 50 c/liter. Alla som nu kan köpa mjölk till 59 c/litern blir naturligtvis glada, ända tills Mariehamns Stad måste höja skattöret för att betala subventionen.

Nettoeffekten blir att mjölken blir dyrare än 1,09 euro liter. Man lurar helt enkelt sig själv.

Odalgården. Som ni påpekar är det verkliga behovet 20 platser eller mera. Detta trots att man ”förtätat” genom att sätta två personer per rum i Trobergshemmet och tre personer per pyttelägenhet i Odalgården, skriver insändarskribenten. Foto: STEFAN ÖHBERG

Därmed inte sagt att privatisering alltid leder till lägre kostnader eller att alla former av subventioner är av ondo. Även det offentliga kan bedriva verksamheter rationellt. Vad jag efterlyser är transparens.

Då man jämför det privata och det offentliga måste siffrorna vara jämförbara. Av allt att döma är de siffror Socialnämnden har, samma som Mariehamns Stad presenterar i sin resultaträkning. Dessa siffror innefattar enbart lönekostnader och en symbolisk hyra. I kostnaderna ingår inte räntor, amorteringar, administration,

IT etc. Man jämför äpplen och päron.

Det som verkligen borde oroa Mariehamns Stad är det utbredda missnöje som finns. Sen urminnes tider har systemet finansierats av äldre med hög pension, det avgiften är 80% av nettoinkomsten vid institutionsvård.

Tyvärr är det just de med högre inkomst som först kommer att se sig om efter alternativ och på det sättet riskerar man att helt slå undan basen för stadens äldrevård i framtiden. **Anders Gustafsson**

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ **Ett** tack till Eva för din fina insändare, låt våra tidningar få andas frisk luft igen och bort med detta smygeri. **Ralf.**

■ **Finns** det någon annanstans i dom rikare länderna i EU som vägbyggena får se ut som dom gör här? Syftar just nu på det i Sund. Jag har kört på skogsvägar som är bättre! Hur kan det få vara så här! Även säkerheten känns som den inte riktigt finns överhuvudtaget! Kanske dags för en debatt och diskussion! **0457.**

■ **Köp** dyrt och gråt en gång. Köp billigt och gråt många gånger. Det borde man tänka på när man skall bygga bl.a landskapfärjor. **G S.**

■ **Elever** som stör grannarna vid Doppingvägen, ej välkomna. **Citron Audi.**

■ **Stefan** skulle istället fundera på varför man kunde åka och handla för 100 mark men med euron får du betala 50 euro för samma kasse. Ps. Vi bönder har inte en cent mer betalt än dom i Frankrike. **Bondlurken.**

■ **Vår** helgråa, kastrerade hankatt Elmer är saknad från Barfotagränd sedan 22 september. Han har extra klor på alla tassar och borde ha ett neongrönt halsband på sig. Ring om du har tips! **050 532 7054.**

■ **Du X** som är mest förbannad över trimfakta. Du får inga papper på att få godkänt med 285 hk sugmotor i din original 150 hk bil har du sagt på jobbet. Då kan du ju beskriva så alla vet, hur din bil blir godkänd med den där 347 hk motorn. Så att folk vet när dom blir omkörda att din bil är laglig. **040.**

■ **De** finns ett enormt motstånd mot massvaccineringar runt hela världen men media rapporterar intel! Varför? **Thefluca.se.com.**

■ **Men** ja, många har spotify på Åland. Sen finns det nåt som heter google... **0457.**

■ **Jag** vet att Ålandsbanken är ett företag som faktiskt bryr sig om miljön. Just därför förvänar det mig att man alltid får mängder av papper vid varje bankbesök. Skulle det inte vara bättre att hänvisa kunden till t.ex. en webbsida? De flesta av pappren läses troligtvis ändå inte. **0457.**

■ **Upprop.** Nu har det svenska språket återigen blivit påhoppat grundlagsvidrigt genom att en finsk majoritet i en sjukhusstyrelse i Helsingfors bestämt att förlösningar på BB i Ekenäs inte längre ska få ske på ekonomiska grunder. Raseborg som staden nu heter är till största delen svensktare än Sverige och när vill väl en mamma

hellre prata sitt eget språk än då hon ska föda fram ännu ett svenskspråkigt barn eller kanske fler. Man säger helt kallt i denna styrelse att man kan fara till finska Lojo eller Esbo där inte svensk service kan garanteras. Ekenäs sjukhus som är WHO-certifierat som få BB i världen är att slaktas som andra finlandssvenska sjukhus och centraliseras på purfinska orter. Nu undrar jag, Kurre Holmberg i Jurmo som är född, likt flera av mina barn och barnbarn på Ekenäs BB, också mången ålänning har sett sin första dag där, om ni vill visa ert stöd för att de västnyländska mammorna ska få föda i sitt hems närhet på sitt modersmål. Man kan skicka ett vykort till lobbinggruppen för Ekenäs BB, 10600 Ekenäs. Man kan också på facebookgruppen för Ekenäs BB stöda. Mitt stora tack i förskott till alla som stöder en hjärtesak som dessutom håller vårt eget språk levande. **Kurre i Jurmo.**

■ **Citron Audi** och röd Honda! Doppingvägen är inte något tillhåll för ungdomar med högljuda bilar. **040.**

■ **He he!** Det var som jag trodde! De finns bara en som vet vem jag är och har kallat mej trögska! **0457.**

■ **Finns** det någon ayurvedisk läkare på Åland? Hur får man kontakt med denne i så fall? **0457.**

■ **Till** Anonym medborgare. Om

polisen gör sitt jobb så är det ju bra men dom borde även komma upp ur sandlådan, sluta leka och bli vuxna nån gång. **”Sven K”.**

■ **Jaha.** Nu ska Sören S rensa i utlånnings aktiebostäder här. Är det så lätt som det verkar? Vad säger EU-rätten om de nya reglerna? Ett sätt idag, ett nytt i morgon. Har det inte redan skapats ganska många prejudikat? **0457.**

■ **Liten** svart katt, mörkgrönt halsband, försvunnen i Ämnäs i söndags! Har nå’n sett henne? Ring **41 207.**

■ **Upphittat:** 1 Noshörningkramis och 1 my house låda och en blå spade i Dalboparken. Ring **040811 6887.**

■ **Att** ”trimma” drinkar åt andra är inget nytt; redan -98 hände det, med tråkiga följder. **0457.**

NYANS ROS

...och tack **alla Ni** som har ställt upp och hjälpt oss därute i Lemland. Ingen nämnd och ingen glömd. Från **folkkrace-sektionen.**

...till **Katarina** och **Gullan** med **Kennet** för att ni återkom med fylld korg den 10.10.09. Buketten kommer från **Börje Ö.**

...till min **bror Janne** som lånade ut sin bil när min är på verkstan. Hälsar **Syster Yster.**

...till **Jonas Söderström** på Williams buss, som körde oss i lördags till Stockholm och som tappade min borttappade guldring, och till **Anja Hagman** för den lyckade teaterresan. **Karin.**

HÄLGE

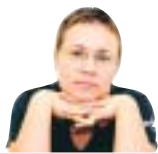
ZITS

Åsa Lind

”Den norska Nobelkommittén har förminskat sig själv. Den har infört ett nytt pris som inte handlar om fred utan om drömmar om fred.
HANNE KJÖLLER I DAGENS NYHETER

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

Akta dig! Sprit gör dig full!

I söndags var jag och handlade några grejer som jag glömt på Hallen. Bakom mig i kön stod tre ungdomar, knappa tjugo. En klen liten kille vars jeans hängde nedanför rumpan och blot-tade hans mörkbruna kalsonger. En tjej med stripigt blondt hår och stuprörsejans. En lite större kille med keps. Det var vad jag uppfattade. Medan jag plockade mina mandariner och mitt ris i kassen betalade de för sitt flak med mellanöl, gick ut och tände var sin cigarett. De var inte berusade, förarg-liga eller på något sätt störande. De såg nöjda ut, och såg förmodligen fram emot en eftermiddags stilla öl-drickande.

Jag vet inte varför, men åsynen av dem gjorde mig nedstämd. Jag önskar att de hade köpt mat i stället. Jag önskar att jag inte sett framför mig hur en mager lite flicka med stripigt hår ser ut efter några öl, eller vad som kan hända med henne när hon slocknar. Jag önskar att jag inte sett det där you tube-klippet från sjömansskolefesten.

Jag vet. Jag är medelålders, medelklassmamma. Jag är så prätig att det är fånigt. För mig är en söndag eftermid-dag en välsignad frizon då jag kan laga mat utan att ha bråttom. Jag dricker aldrig på det där målmedvetna sättet, med målsättningen att bli full. Jag minns inte längre varför man skulle göra det. Kanske hade det något med rastlöshet att göra, med tomma timmar och längtan bort. Kanske var det gemenskap?

Till och med då, i ungdomen, var jag den som gick hem tidigt. Inte ens då ville jag se mina vänner förgrovas och förnedra sig. När jag blev gravid med min äldsta son var jag tvungen att gå hem en nyårsafton, för jag stod inte ut med att på helt nyktert huvud se på festen. Jag ville bara hem med mitt lilla liv i magen.

Vi talar inte så ofta om detta, att al-kohol får människor att bli obeskrivligt fula och korkade. Själv känner man sig både snygg och smart, men i verklighe-ten hänger ansiktet slappt, rörelserna är klumpiga och oprecisa. Man ler inte längre, man flinar. Man skrattar inte längre, man flabbar. Hur det känns och hur det verkligen är, blir två skilda saker.

Jag önskar att de där tre på Hallen kunde se sin persikohy, sina unga, fasta armar, sina smala ryggar, och älska sig själva. Jag hoppas att de är rädda om sin ungdom och styrka. Att de ser att de är värda bättre än att ligga halv medvets-lösa av en dum, ful drog. Eller, om inte, att också de hinner bli medelålders och kloka och rädda som jag. Och bara sippa vin till middagen.

Usel förvaltning, dålig rättssäkerhet på Åland

Tre månader, högst, ska man behöva vänta på svar från en myndighet. 19 år har det tagit för landskapsläkaren att komma till skott med att avskriva ärenden som blivit inaktuella.

Nej, men vad är det här? Över 40 ärenden som tillställts landskapsläkare Birger Sandell har avförts som inaktuella, eller bara antecknats till kännedom. Vissa ärenden har blivit liggande i 19 år utan svar. Och i flera fall kan landskapsläkaren inte ens hitta pappren i sitt rum, men hävdar att de finns där någonstans. Som förklaring till detta anger han den stora arbetsbördan samt det faktum att han är ensam på sin post. Som en av landskapets högst avlönade tjänstemän har Birger Sandell ett stort ansvar. Man antar att han utför mycket viktiga arbetsuppgifter, och att de män-niskor som vänder sig till honom i tjänsten behandlas tillbörligt och med respekt. Den enda slutsats man kan dra av det faktum att dessa dryga 40 ärenden blivit liggande så länge är att man ansett dem mindre viktiga än annat. Ett ärende som blir obehandlat i årtal måste rimligen betraktas som helt oviktigt.

För länge. Igår kunde Nya Åland berätta att landskapsläkare Birger Sandell haft ärenden liggande på sitt bord i 19 år, för att sedan vid en enskild föredragning avskriva dem som inaktuella.

Därför är det så förbryllande att läsa igenom listan. Där finns hemligstämplade patientären-den. Där finns ärende från Rätts-skyddscentralen för hälsovården. Där finns en incidentrapport från De Gamlas hem från 2008. Där finns ansökningar, skrivelser och åtgärdsförslag. Viktiga saker. Frågor som folk velat ha svar på. Människors drömmar. Det är inte oviktiga saker. Det är inte frågor som saknar betydelse.

Det uppstår naturligtvis en rad frågor ur detta. Varför har landskapsläkaren så dålig koll på sina papper att han inte ens kan hitta dem när frågor ska avföras. Varför är uppföljningen så dålig att ärenden blir liggande i 19 år? Har ingen märkt det tidigare? Om Sandells överordnade haft kännedom om problemen, varför har man inte gjort något åt det? Vilka blir följderna för en tjänsteman som missköter sitt jobb på detta sätt?

Det är naturligtvis katastrofalt dålig förvaltning att människor som vänder sig till en myndighet inte får svar, även om det svaret bara skulle vara: Tack, men nej tack. Vilka konsekvenserna blivit av underlåtenheten att behandla dessa ärenden vet vi inte. I be-sluten att avföra dessa ärenden konstateras lakoniskt att det är "ej aktuellt". Om situationen sett ut så här sedan 1990, och läget inte på något väsentligt sätt förändrats, så kan man anta att detta bara är toppen av isberget. De ärenden som i dag ligger på landskapslä-kare Sandells bord, hur länge blir de där? Någonstans i rummet alltså. Får vi om tio år en lista där patientärenden som registrerats 2009 avförs som ej aktuella? Nej, är svaret. Kort och gott. Så här får det inte vara. Om Birger Sandell inte själv förmår reda upp sina ärenden måste han få hjälp. Om arbetsbelastningen är sådan att det inte på ett rimligt sätt går att sköta jobbet

måste man göra om. Det finns ansvariga personer. Avdelningschef Carina Strand. Förvaltningschef Arne Selan-der. Ansvariga ministern Katrin Sjögren. Ett ärende ska enligt lag behandlas inom tre månader. Om det tar längre än så ska en förklaring ges. Ingen förklaring i världen täcker 19 år av obeslut-samhet. Rättsskyddet inom hälso- och sjukvården måste vara värt mer än en axelryckning.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONS- & AVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009
Fört löpande helår.....189 €
halvår.....97 €
kvartal49 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång
Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med båtresa

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

M:HAMN 04.25 13.45 00.45 L	→	STOCKHOLM 09.30 /17.00 → 18.15 /19.30 → 06.10 /07.10	→	M:HAMN 23.45 → 02.50 L → 13.35
-------------------------------------	---	---	---	---

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€/besvarat samtal+alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
17.45 - 00.50 10.00 - 05.00	→ 01.00 - 10.00 → 04.50 - 18.00
TALLINK	
Check-in senast 30 min. före avgång	
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 (1,72 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)	
www.tallinksilja.fi	

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA måndag-torsdag		fredag-lördag		söndag	
M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15	07.30	→ 08.30	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	12.45	→ 14.00	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	18.30	→ 19.30	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	12.00	→ 09.00	23.00	→ 20.00
		18.00	→ 15.00		
		23.00	→ 20.00		

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen		Åland-Finland dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO/H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35 Åbo
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.40 Åbo
09.55 M	→ 15.30	23.45 M	→ 09.55 Hel
14.25 M	→ 18.55	14.10 M	→ 08.45 Åbo
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00 Åbo
23.40 M	→ 16.45	04.25 M	→ 17.30 Hel
07.45 M	→ 18.00		
03.20 L	→ 20.10		

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn 262 11
www.vikingline.ax

ONSDAG 14 OKTOBER 2009

| dagens ålänning |

”Det var lite en chock att komma tillbaka”

Dagens ålänning hittar vi bland hyllorna på Mariehamns stadsbibliotek. Det är **Sandra Eriksson**, 22 år, som står och tittar på böcker i hyllan för etnologi och folklivs-forskning.

Hej, vill du vara dagens ålänning?

–Nja, jo det kan jag väl, men jag är ingen riktig ålänning. Jag är från Västerås, jobbade här i somras och är nu tillbaka och hälsar på pojkvännen.

Vi besluter gemensamt att hon ändå får räknas som ålänning idag.

Vad sysslar du med till vardags?

–Jag är arbetslös. I somras jobbade jag på Club Marin och på Äventyrsgolfen. Det var lite en chock att komma tillbaka nu, det är ganska dött här. I somras var det tryck. Det är väldigt stor skillnad. Men ni har ju i alla fall biblioteket, det är väldigt fint.

Kanske du kunde tänka dej att flytta hit permanent?

–Kanske inte riktigt. Det vore perfekt att bo här på sommaren

Hälsar på. Jag är ingen riktig ålänning. Jag är från Västerås, jobbade här i somras och är nu tillbaka och hälsar på pojkvännen.

och i Västerås på vintern. Jag och pojkvännen har inte löst det där riktigt, men än så länge funkar det bra. Det går ju mycket båtar.

Vad har du annat för intressen?

–Jag har sysslat en del med hantverk tidigare. Jag har gått en skola för re-design, det vill säga återanvändning av gamla saker.

Nu blir hon ivrig när hon berättar.

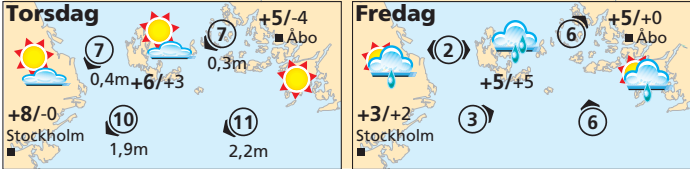
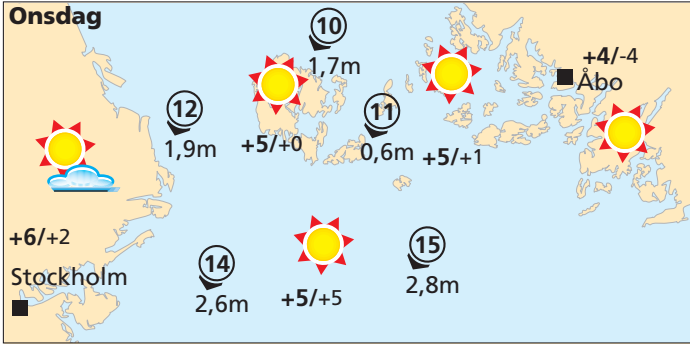
–Det är jättebra med Åland att sopsorteringen är så bra. Det går väldigt enkelt att sortera. Så är jag väldigt nöjd och överraskad över det stora utbudet av ekologiska varor som finns i butikerna och café Bönan är ett otroligt fint ställe!

Hälsa åt någon vill hon inte alls. Hon bara skrattar, inte ens pojkvännen får en hälsning. Kanske han är väldigt hemlig.

Text och foto:
KATARINA GÄDDNÄS

| vädret |

| dagens rätt |

I går kl 15				Max/min temp. 6.10 - 13.10. klo 9				
	temp.	moln.			max.	datum	min.	datum
Jomala	+4			Jomala	+13,1	7.10.	-4,6	11.10.
Åbo	+4			Åbo	+12,5	7.10.	-4,4	11.10.
Helsingfors	+3			H:fors	+11,6	7.10.	-2,4	11.10.
Stockholm	+5							
	temp.	vind	m/s					
Nyhamn	+5	N	9	För ett år sedan				
Märket	+4	N	17	Jomala		12		
Kumlinge	+5	NNO	11	Åbo		11		
				Helsingfors		11		
Vattenståndet i går kl 15				Utomlands i går				
Föglö +25 cm		Åbo +19 cm		Köpenhamn	+7	Madrid	22	
Solen i dag				Oslo	+8	Rom	18	
Upp		Ner		Brüssel	+13	Aten	24	
Mariehamn	8:18	18:32		Moskva	12	Las Palmas	26	
Helsingfors	7:58	18:12		London	14	Phuket	31	
Stockholm	7:24	17:42		Paris	15	Peking	23	

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

Linssoppa med kyckling

2 lökar
300 g sopprötter av olika slag
300 g strimlad kyckling, naturell
2 msk olja
8 dl vatten
2 hönsbuljongtärningar
1,5 dl röda linser
2 tsk torkad basilika
0,5 tsk krossad svartpeppar
2 dl matlagingsgrädde
1 dl färsk persilja

Skala och stycka lök och rotsaker. Bryn köttet i en rymlig gryta, lägg i rotsaker och lök och fräs litet till. Slå på vatten, buljongtärningar och linser. Koka 15 minuter. Lägg i basilika, svartpeppar och grädde.

Koka upp, strö på persilja och servera.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

REA slutspurt!

-70%

ERFARENHET • KUNSKAP • KVALITET

LÄDER-BITEN

i Sittköff • tel. 14 432

Frontmatad Whirlpool TVÄTTMASKIN AWO/D 4310

- Max kapacitet 5 kg
- 1000 v/min centrifugering

Endast! 299€

Gäller så långt lagret räcker

KEA.fi

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

SIGNERING

Inge Löök signerar sin "Tant"-årskalender hos oss

torsdag 15.10 kl 12.00-13.00

Välkomna!

MARIEHAMNS BOKHANDEL

Torggatan 14 | Tel. 19 745 | Fax 19 744
ÖPPET: Mån-ons + fre 9-17.30, Tor 9-20, Lör 10-15

Surt sa räven Kudde 21,90€ med innerkudde

almedahls

Bromark's

Även lokanset

Torggatan 1 tel/fax 13 174 Öppet: vard 10-17, lörd 10-14

?

Har Du en sjukförsäkring?

ALANDIA Personförsäkring

Alandia-Bolagen, PB 121, 22101 Mariehamn
Tel. 29 000, Fax 29 661
mhamn@alandia.com

www.alandia.com

Lutningslaser ALGR med benstativ, latta och mottagare LT400

ALGR är en robust laser med 2-falls lutningsinställning +/- 10% i både X och Y riktning.

Hög noggrannhet gör ALGR till ett mycket bra val av laser vid alla typer av bygg- o anläggningsarbeten.

1990,-

HOLMBERGS

TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tel. 23 555 www.holmbergs.ax
Mån-fre 7.30-17.00 Lör 9-14

En skön soffa

DONNA soffa beige, mörkbrun, svartgrå

2 + 3 Specialpris 1190€

MÖBEL-City

G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: måndag-fredag 8.30-17, lördagar 10-14

SKALDJURSVECKOR 16-31 oktober

BOKA: tel 19 931 ÖPPET: 17.00-22.30 Söndagar stängt

Restaurang NAUTICAL